

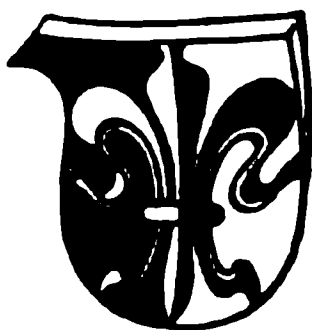
Dr. SILVESTR M. BRAITO O. P.

redaktor revue „Na hlubinu“

ZA PŘÍKLADEM

SVÉHO VELEKNĚZE

Myšlenky pro kněžské exercicie a obnovy

V. KNIHA EDICE ROZSEVAČ

LIDOVÉ KNIHKUPECTVÍ V OLMOUCI

NIHIL OBSTAT

Olomucii, die 4. Decembris 1933

P. Em. Soukup O. P.

censor ex officio

IMPRIMATUR

Pragae, die 9. Decembris 1933

Reg. fol. 205

Fr. Venceslaus M. Bubenik

Prior Provincialis O. Praed.

Nr. 2350

IMPRIMATUR

Olomucii, die 10. Februarii 1934

Josephus Vyvolčka

Praeses a. e. Consistorii

ZROZENÍ Z OBĚTI

Draží bratři! Zalette několik či mnoho let dozadu! Byli jste mladí. Svět se na vás usmíval. Nebyla tehdy krise. Těžko jste studovali, ale za to snadno jste se mohli uchytiti. Bylo před maturitou. Rozmýšleli jste se, kam půjdete. Komu svůj život dáte. A tehdy jste prošli všechna povolání. Všechna jste prozkoumali. A všechna vám byla tak malá a ubohá. Všechno vám bylo tak nesmírně málo pro vaši duši, která toužila po širších ještě obzorech. Jiná povolání dávala vám poměrně lehký život, jiná povolání vám slibovala spokojený život a pěknou pensi. Ale to vše vás netáhlo. Tehdy, aniž jste snad si uvědomili, vaše duše právě tímto pohodlím byla odraďena. Tehdy vaše duše zatoužila právě po něčem jiném. Chtěli jste naplniti svoji duši docela něčím jiným, něčím velkým, něčím, oč by bylo třeba zápolit, něčím, zač by stálo dáti život a zač by stálo se obětovati. Něco, co by stále napínalo život váš. Cítili jste život ve svých rukou jako nesmírný dar a báli jste se ponechati jej pro sebe. Chtěli jste z toho života co nejvíce vyzískati, něco velkého z něho učiniti. Věděli jste, že ten život a všechny jeho schopnosti, které vám Bůh s ním dal, že jsou něčím velkým a krásným, a tak jste hledali, až jste klesli sladce unaveni hledáním u svatých nohou Páně. Řekli jste: *Domini pars hereditatis meae et calicis mei . . .*

Tehdy jste obětovali všechno: mládí, zdraví, krásu, plány, ideály, rodinu, štěstí lidské, všechno jste obětovali. Tehdy jste dali celé svoje srd-

ce a celou svoji mysl, aby toto srdce se čím dále tím více rozšiřovalo láskou k bližnímu, aby se učilo čím dále tím vroucněji, nezištněji, šířeji a otevřeněji milovati. Tehdy jste dali svoji mysl, aby jediné stále na to myslila, jak by všem jejich štěstí připravila a cestu k němu upravila a jak by všechno pro jejich nejvyšší štěstí, pro Boha získala.

To bylo před lety. Tehdy jste si snad ještě i tu oběť kreslili růžově, snad jste si mysleli, že Bůh vám ji zvláštním způsobem i osladí, že snad ji ani nebudete cítiti. Mládí bývá druhdy hodně pošetilé a naivní.

Ale pak zavály větry a přišly prvé bouře. Byli jste postaveni do skutečného života, před skutečné oběti . . . Bylo třeba obětovati svoji pýchu. Snad chtěli jste vykonati pro Krista a pro bližního něco velkého, lidskou velikostí a lidskými výpočty. A představení vám je zhatili . . . úřad a všední, denní, tak strašně jednotvárné povinnosti, vám všechny ty plány zhatily. Přišli jste k lidu, dali jste mu celé svoje srdce a poznali jste, že lidé chtějí především vaše peníze. Přišli jste s láskou v náručí a lidé vám odpláceli hrubostí, podezříváním, vyděračstvím, bezohledností a lží. Chtěli jste všechny obšťastniti a lidé se přičiňovali poctivě o to, aby vám váš život dokonale ztrpčili.

Léta minula. Viděli jste svoje kolegy po boku jejich roztomilých žen a s věncem příjemných dětí. A vy jste zatím zůstali v životě sami. Neměli jste nikoho, komu byste mohli svoji duši přelíti. Vzpomeňte jenom na všechny bezesné noci, kdy jste byli sevřeni bolestí a neměli jste, kde je složití, s kým si pohovořiti, kde se potěšiti . . . Lidé si přesto stále k vám chodili pro útěchu. Vy jste nemohli jako ostatní lidé na někoho hoditi tuto bolest, s někým se o ni rozdělití . . . Vy jste musili

dále zatíti zuby a dále jíti sami, nepochopení a vysmívání.

Snili jste o štěstí vésti k výšinám duše a zatím jste viděli tolikráte ve svátostných zpovědích, jakou stokou jsou lidské duše, které jsou vaším údělem.

A pak přicházely zvolna nemoci, jedna za druhou, jak bývají ty kněžské nemoce: zeslabení zraku ze mší svatých v temných kostelích, ze čtení brevíře při všelijakém dříve osvětlení, reumatismy z vlhkých kaplanek a kostelů, choroby žlučnickové a ledvinové atd.

A nyní po všem tom vyúčtování z lidského hlediska: Drazí bratři! Kdybyste dnes měli voliti a kdyby dnes ta hlava ojiněná anebo zbavená své ozdoby byla ještě tak bujná a krásná a vy mohli jeste znovu voliti mezi světem a mezi Kristem, vim, drazí bratři, že byste znovu řekli: Dominus pars hereditatis meae et calicis mei.

Právě podstata a krása kněžského povolání dá se vyjádřiti jedině jako oběť. Podstata kněžského povolání jest oběť Kristova a tato vznešenost moci býti přivtělenou ke svaté oběti Jezu Krista, býti pokračovatelem této oběti, rozdavatelem jejího ovoce, to si věru zaslouží, abychom vzali na sebe oběť, která jest tak podstatně spojena s obětí Kristovou.

Chceme se v těchto duchovních cvičeních obnoviti ve svých předsevzetích, chceme znovu zase si připomenouti svoje povinnosti a obnoviti také svoje slíby Hospodinu. A nejlepším a nejkrásnějším důvodem k tomu bude připomenutí, z čeho vlastně povstal a vytrysknul náš svatý a krásný stav. Mnoho se pohazuje tímto svatým slovem Oběť. Obětí zovou lidé nevyplnění všech fantastických plánů. Obětí zovou lidé nesplnění všech žádostí. A přece znamená potlačení svého pyšného, tvrdého, roztahujícího se já. Znamená

potlačení myšlenky, že jenom my jsme na světě, a že se vše musí řídit podle našich plánů, názorů a přání. Znamená vzdání se něčeho, nač bychom měli právo, vzdání se však dobrovolné, světlé, s vědomím činu a dosahu tohoto vzdání se. Proto jest oběť ovocem pokory, pokory, která si nemyslí, že jest jen člověk sám na světě, že se vše musí bezpodmínečně otáčeti jenom kolem něho a že on musí vše ve všem prorazit a zvítěziti.

Oběť znamená uznání své nedostatečnosti a odevzdání aspoň něčeho, co jest naše, Bohu, abychom mu ukázali, že uznáváme jeho svrchanost nade vším. Taková měla být oběť prvního člověka v ráji. Nedovedl přinést tuto oběť. Ani tak malou a nepatrnou oběť, oběť jednoho stromu, na důkaz toho, že uznává nadvládu Boha nad svým životem, plody země udržovaným. A proto povstaly oběti jiné, těžší. Člověk si sám ukládal těžší oběti. Zabíjel zvířata a rozléval jejich krev, aby ukázal, že by vlastně on zasluhoval smrti. Tu již nebyla oběť jenom vzdání se něčeho, co bylo naše, nýbrž byla naznačením i obětováním vlastního života na usmíření Boha, kdyby to bylo možné. Byly národy a byla náboženství, která přinášela božstvu krvavé, lidské oběti. Ale Bůh pravý nechtěl obětí lidských. Člověk byl přece hříchem poskvrněn a proto oběti člověka nemohly Boha usmířiti. Proto jich nechtěl a oběti zvířat byly jenom obětmi spíše symbolickými, které všechny poukazovaly na jednu oběť, která bude jediné čistá a která bude obětována od slunce východu až k západu jménu Hospodinovu.

Tato oběť přišla. Druhá božská osoba ve své nekonečné lásce stala se člověkem. Bůh chtěl člověku dáti něco, co by mohl podati nebi, co by mohl obětovati a proto stal se člověkem v tomto lidském těle, aby za nás zaplatil za dluh a aby

za nás obětoval něco, co bylo jeho. Proto byla jeho obětí dokonalá, protože obětované mělo nekonečnou cenu pro spojení člověčenství Kristova s jeho božstvím. Konečně byla ta obětí dokonalá také proto, jelikož byla dokonale přijata tím, jemuž měla býtí podána.

Ježíš Kristus obětoval život svůj, život čistý, který mu patřil a který neměl by býtí odňat od něho, obětoval jej, aby za člověka uznal Hospodina za nejvyššího Pána všeho, aby pokorně se podrobil, za člověka Otci nebeskému. Byla to obětí v nejpřesnějším smyslu, protože Kristus jediný dokonale obětoval to, co mu absolutně patřilo. Nám nepatří nic. My máme všechno vypůjčené. Proto tím větším hříchem je odmítati obětí. U nás vlastně by o obětí nemělo býtí ani řeči. Ale Kristus-bohočlověk obětuje skutečně, to jest, dává ze svého to, co mu naprosto a tak dokonale způsobem patřilo... A k tomu ještě obětoval to v takových mukách! Kristus obětoval na kříži všechno. Nejenom svůj život, nýbrž i svoji pověst, čest, slávu, velikost, moc, to všechno obětoval, když se stal posledním z lidí, červem a ne člověkem... Tak bylo zadostiučiněno za hřích, tak bylo zaplaceno za nás, za všechny, kteří obětovati nechtějí a nebudou ještě chtít do konce všech věků.

Popatřte na svého Mistra! On jest základem našeho kněžství a naší obětí. Obětuje se za lidstvo. A chce, aby tato obětí tu věčně mezi námi byla jakožto věčný pomník jeho lásky. Aby se lidé měli vždy kam utíkat ve svých úzkostech, až se jim bude zdátí, že o ně nikdo nestojí, že je nikdo nemiluje, že je všichni nenávidí. Obětoval se jednou a chce, aby tato obětí byla zpřítomňována po všechny věky, abychom všichni měli takřka hmatatelnou jistotu, že nám odpustil... Jednou se obětoval a na věky rozlévají se z jeho

otevřených ran jeho milosti a dary. Tyto dary mají býti věřícím udělovány do věčnosti, aby všichni mohli dosáhnouti ovoce této smrti a této lásky. Obětoval se jednou a z jeho otevřeného boku vyšla Církev, která by zachycovala jeho krev, která by zachycovala z této krve všechny proudy milostí a pravdy a která by lidstvo učila o této lásce a která by ukazovala ony pravdy, které nám Spasitel přinesl. Přinesl nám život dítek Božích a aby tyto děti Boží měly podíl na životě Božím, zjevil jim také přesvatá tajemství, otevřel jim tůně hlubin božských pravd. I tyto pravdy jsou ovocem jeho oběti. Bez jeho svaté smrti neuměli bychom je přijmouti. Proto také plná víry přišla Církev až po zmrtvýchvstání Páně a po něm se teprve tato víra tak zázračně rozšířila.

A nyní Kristus chce, aby toto celé ovoce jeho Oběti dále trvalo.

Nás kněze si zvolil za vykonavatele viditelného trvání této oběti. My máme uskutečňovati viditelné trvání této oběti a lásky. Jak strašný a sladký jest náš úděl! Kolem dokola putuje svatý kalich Krve Páně. Popatřte na chvějící se ruce starců kněžských! S jakou horoucností drží svatý kalich Krve Páně. Nejednou jsem již nahlédl do touhy kněžského srdce, které nechtělo umřítí jedině proto, že by musily jeho ruce upustiti svatý kalich. Ale ty ruce přece jednou zchladnou, ale hned zase přiskočí ruce mladistvé a zachytí ten svatý kalich, aby jej dále zase po nějakých 30, 40 let zvedaly k nebi a k lidu. A není trpčšího zármutku našich kněží-veteránů jako obava, že nebude dosti těch, kteří by přiskočili a vzali nám z rukou tento posvátný kalich.

Ale přece jen jde dále z rukou do rukou svatá čis Krve Páně! My máme světu stále podávati Krista a nebi jeho obět. Až do skonání světa bu-

de trvati tato obět, protože jest to jediná obět vůbec a všechny ostatní oběti, pokud jsou obětmi, jediné z této svaté oběti mají svou sílu a platnost. Kněžstvo má dále rozdávatí všechno ovoce této oběti. Má rozdávatí svátostné milosti a dary. Má připravovatí cestu této oběti hlásáním svatých pravd a má dítkám Božím těmito pravdami ukazovatí nesmírné poklady, jež nám Syn Boží svou obětí na kříži dobyl.

Jak velká důstojnost kněžská! Zpřítomňovatí tuto svatou obět a rozlévatí její dary a ovoce. Kněz ve svém úřadě není nikým jiným než Kristem samým. Jeho jménem mluví, jeho jménem jedná, jeho obět přináší a ne svou, jeho dary a ne svoje, jeho jménem odpouští hříchy, v jeho síle odpouští je a jeho sílu rozdává křesťanům. Kněz tedy správně jest, jak pravila sv. Kateřina Sienská, „alter Christus“.

Tedy z kříže jsme se zrodili, drazí přátelé! ... Což to nezavazuje? ... Jaký by mohl býti jiný život toho, který představuje, podává obět Ježíšovu, který jediné z Krista ukřižovaného má svůj celý smysl a jak by tento kněz chtěl se zpěčovatí tomu, aby jeho život nebyl také obětí? ... Bylo by to něco nepřirozeného: Sloužití kříži a stavěti si z toho posvátného dřeva palác svého pohodlí, jak by bylo nepřirozené prolévati denně svatou Krev v tak hořkých, strašných mukách vynucenou z ran a chtítí si za tuto Krev Páně získavatí omamných radostí tohoto světa! Nebylo by to vlastně rouháním? Nenutí nás vlastně podstata našeho povolání, jeho původ, již k tomu, abychom i my se stali obětmi, aby byla přece nějaká podobnost mezi knězem a jeho obětí? ... Obět pýchy, ješitnosti, která by si chtěla i za cenu Krve Páně a tak svatého úřadu vždycky jenom svoji vůli, a co dím vůli, svoje choutky, svoji libovůli prosadití! ... Obět změkčilosti, která by

chtěla učiniti z kněze změkčilého úda pod hlavou korunovanou trním . . . Obět zdraví, protože, nepatří nám, nýbrž duším, pro něž Spasitel tolik vytrpěl a vykonal: Quaerens me, sedisti lassus: redemisti crucem passus . . . Obět pozemských radostí, protože Kristus za nemírné radosti a hříšné radosti vytrpěl biče a sliny a tolik ran kladivem . . . Obět slávy, protože on, jenž byl Bohem, chtěl vzíti na sebe podobu otroka, abychom i my jeden druhému sloužili a kdo má více sloužiti než ten, jenž vzal na sebe obět a úřad toho, který přišel sloužiti i těm nejposlednějším a nejubožejším a který právě všechno chabé a malé vyvoluje a činí to svými zástupci: „Cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších mých, mně jste učinili . . .“ Obět majetku, protože On přišel proklítí bohatství. A porážky mnohé doznali jsme pro lesk a majetek.

Obět znamená vítězství nad pýchou, nad sobectvím, které jediné sebe vidí. Kristus dokázal absolutně svoji nezištnost a lásku. Pro všechny přišel, pro všechny žil. Toto jest též nejkrásnějším údělem kněžství: Pro všechny otevřítí svoje srdce, všem něco dáti, všechny pojmouti, všechny obejmouti a svou obětí vytrvalou, opakovanou, sevřítí aspoň ve svém srdci ve svatou, úzkou jednotu. Čím více těch, kteří dovedou vytvořiti ve svém srdci ze všech lidí svatou jednotu, a čím ji dokonaleji uskuteční, tím živelněji se bude rozrůstati tato jednota velkého, svatého společenství všech se všemi — v lásce otcovské a v lásce Jezu Krista . . .

My jsme přísluhovateli, rozdavatelé, zpřítomňovateli této lásky, jež způsobila ono velké společenství duší a proto jest naším svatým posláním, abychom obětí přemohli svoje sobectví a rozšířili srdce své pro všechny, ve všem, co jest naše a v našich silách . . .

A to všechno není ochuzení. Nikdo více nemůže vyrůst než v Ježíši Kristu, než v podobnosti s Ním. Není větší svobody než svobody Kristovy, svobody od vlastního „já“, které stále žene člověka k tak malým a nedostačujícím věcem, osvobození od nedostačujících radostí, které tak tvrdě nechutí se odměňují těm, kteří jim svoje srdce prodali. A není většího bohatství, jak podobnost s Kristem a naplnění života jeho životem, který jest Bohem, jenž všechno má, všechno, co jenom tu člověka může obšťastniti.

Chceme věčně žít a věčně být šťastni! A jenom Bůh to dovede! Jest to nakonec ještě vůbec obětí? Jest a zůstane to hořkou obětí, protože porušená naše přirozenost tíhne spíše k okamžité radosti a k okamžitému úspěchu. Ale tato obět stojí za to, aby byla přinesena!

PROSTŘEDNÍK

„Máme jednoho prostředníka, skrze kterého máme přístup k Otci.“ Děti vzdálily se svého Otce. Zašly daleko do houštin hříchu. Dováděly. Měly radost, že jsou svobodné, že nejsou nikým vázány. Ale pak přišla noc a děti se počaly báti. Byly samy. Samy se svým smutkem. Samy bez ochrany a bez útěchy. Vzpomněly si na to, že tam doma mají jednoho Otce, který se o ně tak pečlivě staral, který je tak vroucně miloval a je muž se ony tak hanebně odměnily... A trest přišel. Člověk chtěl sám v sobě štěstí najít. Chtěl se obejít bez Boha. Známe dějiny tohoto obejít se bez Boha. Víme, že jest poseto mrtvolami, zločiny že jest provázeno. Víme, že začalo to hříchem Kainovým, že pokračovalo to všemi hříchy, které učinily stoku z krásného lidského těla. Víme, proč musila přijít potopa a proč přišel trest na Sodomu... Bůh nechává uzrát lidské semě hříchu, aby člověk viděl, jaké jest ovoce tohoto semene, aby člověk poznal, co umí a co má ze sebe, co dovede najít, když se vzdálí od otcovského domu... Bůh sice slíbil ženě, že sešle jednou někoho, jenž potře hlavu toho, který ji svedl a který ji způsobil tolik bolesti, ale kdy to přijde, kdy to bude? Moře slz mělo vytéci, potoky krve měly vytrysknouti jakožto ovoce prvního neladu a prvního vzdálení od Boha této krve, která měla obětovati Pánu. Vina lpěla na člověku jako těžký přikrov. A přece toto vědomí viny jej neočišťovalo, nýbrž jenom více dusilo.

Jak by se mohlo odvážiti lidstvo takto poskvrněné, takto Bohu odcizené a od něho dobrovolně se vzdávivší, jak by mohlo se odvážiti samo předstoupiti před tvář Boží? Předstoupiti jako kající, ale ne již samo jako dítě Boží. Zde byla velká propast mezi člověkem a Bohem... A k tomu ještě člověk cítil, že jest povinen připodobniti se k tomuto Bohu, že mu není tak cizí, že vyšel z jeho rukou. Člověk znal ještě drobty o svém Bohu. Poznal ho také z přírody a poznal ho z dějin, a tak věděl o něm, že je svatost sama a že člověk jest povolán k tomu, aby nebyl anebo nezůstal cizí tomuto posvěcení a tomuto Bohu tak svatému a tak dokonalému. Člověk nemohl utéci této skutečnosti, že má býti blízko svého Boha a že jest od něho svým hříchem a svými nedokonalostmi a svými sklony tak nesmírně vzdálen... Proto vzdychalo lidstvo po mesiáši, po tom, který by je přivedl k Bohu a který by mu dal sílu, aby mohl u tohoto Boha zůstatí a od něho se opět vinami nevzdalovati.

Přišel Spasitel, který prohlásil, že jest Cesta. Cesta k nebeskému Otci, cesta, po které se zase dostaneme domů. Víme, jak je vzácná cesta, když bloudíme houštinami a temnotou. Cesta milá, cesta věrná a pravdivá. Kristus se stal lidem cestou, cestou jistou a bezpečnou. Cestou, na jejímž konci jest brána. Ego sum ostium. Per me si quis introierit, pascua inveniet...

Jest cestou, neboť nejprve nás smířil s Otcem. Tím nám otevřel bránu do jeho srdce a do jeho lásky. Jest cestou, protože nám zprostředkoval Otcovo odpuštění a Otcovu lásku. Jím jsme se stali milovanými dětmi. Jím byl uhašen hněv. Vлил nám účast na jeho životě. To znamená, že jsme se jím stali dětmi Božími. Nejsme více dětmi hněvu, nýbrž přijal nás do svého svatého náručí. Stali jsme se v krvi a v oběti Páně po-

dobnými nebeskému Otci. Nejsme mu již cizí . . . To všechno víme, to všechno jsem jenom letmo přeběhl.

A všechna tato dobrodíní jsou v našich rukou. Toto všechno dal Kristus svým učedníkům, to všechno složil v jejich svatém nepochopitelně vznešeném a krásném úřadě.

Zprostředkoval nám život, dovedl nás k Otci, dal nám světlo Boží a účast na svatosti Boží, a našim sladkým posláním je, aby tento život, který přinesl Kristus lidem, aby byl dále sdělován, aby lidé dále mohli stávat se čím dál podobnější Bohu. Tak jsou v našich rukou klíče k nejvyššímu štěstí lidí, k jejich největšímu zdokonalení. Jaký jiný úřad a které jiné povolání mohlo by se měřit s povoláním naším?

Léon Bloy napsal: A to jest největší smutek, že totiž nejsme svatí. Lidé si to nepřiznávají, ale jedno si přiznává dnešní svět, že nebylo nikdy tak málo radosti, tak málo opravdové, čisté radosti. Tolik všelijakých radostí ukazuje na pochybnosti všech radostí, na jejich nedostatečnost, na jejich povrchnost, protože lidé se utápějí, dávají uštvati honbou za požitkem a radostí. Znamka malé, ubohé radostnosti všech radostí. Nedejme se mýlit hlučným smíchem dnešního člověka! Jest prázdný. Kdo se bojí v lese, píská si.

Závratným tempem roste nespokojenost člověka se sebou samým. Duše lidské jsou dokonale rozervané, bez vůdce a jdou za každým tajtrlíkem, za každým šaškem. Záplava literatury okultní, spiritistické, Swedenborské a jiné ukazuje jasně na to, že chybí lidem pevná ruka, že ještě nikdo z toho, co jim slibovalo vedení v náhradu za vedoucí lásku Kristovu, že jim nestačí.

Jaké bude naše stanovisko k tomuto třeštění a k této bídě? Jedině rozepiatá náruč Spasite-

lova volajícího slovy: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.“

Kristus zvěčnil svoji náruč, když posvětil kněžské ruce. Tímto svěcením vzal ruce naše, aby byly jeho rukama, vzal srdce naše, aby dovedla podobně jako On milovati a podobně jako On býti také cestou našim bližním.

Prostředník nejprve pro hříšníky. Celé lidstvo přivádíme denně v nejsvětější oběti Bohu Otci, když podáváme obět, která za všechny byla podána. Nebylo jednoho hříšníka, ani toho, jenž chce býti zavržen, jehož by Kristus na svém hořkém kříži nebyl objal... A z tohoto úkonu mše svaté plyne pro nás přísná povinnost, aby náš celý život odpovídal této činnosti prostřednické. Nemůže nám býti lhostejný osud těch, za které zemřel Ježíš a za které denně přinášíme to nejvzácnější, co bylo dáno lidstvu i nám. Náš úkol obětníka přivolává druhý úkol: Prostředníka.

Krví Páně zprostředkujeme odpuštění Páně všem lidem a nyní jest na nás, abychom šli za těmi jednotlivci, za které byla prolita ona svatá krev.

Prostředník hříšníků: Slovem, svatostí, obětí, jako Kristus přiváděl hříšníky. Svatost Ježíšova nejvíce k němu přibližovala jeho zbloudilé ovečky. Na jeho svatém životě viděli všichni opravdovou vážnost a hrůzu hříchu. Věřící nás bedlivě pozorují. A nejpřísnějšími kritiky jsou právě lidé nejšpatnější a nejhříšnější. Ale jejich pokrytectví není omluvou naší. Mají právo na naši svatost, protože oni od nás, hlasatelů svatosti, chtějí aspoň viděti skutečnost a životnost oněch slov. Chtějí viděti v našem životě, že jejich život jest opravdu odsouzení hodný. Víme, že největší zla v Církvi vždycky napáchaly kněžské hříchy.

Říkáme sice věřícím, že mají hleděti na to, co kdo praví, a ne na to kdo to praví, ale když toto bývá kriterion rudiorum životnosti nebo papírovosti požadavků. Co nám zbývá jiného, než s tím počítati a podle toho zaříditi svůj život a vzíti na sebe i tuto povinnost: povinnost býti prostředníky svým životem a svým příkladem k přijetí těch pravd, které hlásáme a k přivedení ke zbavení se hříchu a ke svatosti, které jedině může dáti štěstí lidskému srdci, které si již hnusí svoji špatnost a které se v ní zmítá jako čistá ryba ve špinavém bahně.

Nebyli jsme, přátelé, sami také kolikráte těmi, kteří místo, aby ke Kristu přiváděli, od něho odváděli svými hříchy? Víte, které hříchy v nás nejsnáze od něho odvádějí lidi? Víte, že je to tvrdost jakkoliv se projevující. Právem od nás čekají světlo a teplo lásky a když jim podáme místo toho ziskuchtivost, tvrdost, nelásku, pomstychtivost, nedivme se, když pak lidé zavrhnou s naší osobou i to, co zastupujeme a hlásáme!

Lidé všechny hříchy knězi odpustí, to víte, ale tvrdost, lakotu, vyssávání anebo pomstychtivost nám neodpouštějí.

Chceme-li býti učedníky hodnými Krista, jenž pertransiit benefaciendo, i naší zbraní se musí státi láska všeho se odvažující, všeho schopná, láska velkodušná, která se ničeho neleká. Víte sami, jak se žehná dodnes jménu Stojanovu. Víte, jak se žehná kněžím, kteří rozdali svoje srdce. Víte, kolik jich přivedli ke Kristu. Tato láska právě nás činí vynalézavými, abychom dovedli najíti si i dnes cestičku k lidskému srdci i k tomu nejtvrdějšímu. Nechtějme jíti opačnou cestou: Přemýšletí a pak teprve po vymezení cestiček se nutiti do obětavosti a do lásky. Skutečná a živá láska k duším nám již ukáže, čeho se máme chopiti, co všechno ještě můžeme podniknouti

i v případech zdánlivě zoufalých, kdy bychom byli pokoušeni říci, že se prostě nedá nic dělati.

Prostředníky jsme jeho pravdy . . . Jak žalostně zklamaly a zkrachovaly všechny systémy, na něž byl člověk včerejška tak pyšný. Dnešní člověk právě nastupující nemá již oč se opřít, protože systémy dědoušků a tatíků jej dokonale zklamaly. Ve válce, v krizi, v dnešní vzájemné nenávisti ukázaly všechny moderní systémy svou bezmocnost. Zatím co lidstvo stůně, my máme lék, který po tisíciletí vždycky dovedl všecky neduhy lidstva, všechny bolesti vyléčiti a všechny touhy ukojiti.

Vrcholky dnešních myslitelů ohlížejí se stydlivě zase ke Kristu. Najde nás tato velká doba dobře připravené, abychom dovedli se přiblížiti s pravdou Kristovou? Známe dnešní bolesti, známe nemoci moderního člověka, známe jeho systémy, které jej zklamaly a proč jej zklamaly. Víme, v čem byl oklamán a sveden a kde se k němu můžeme nejlépe a nejjistěji přiblížiti? Ne, abychom strhli na sebe moc, nýbrž abychom mohli podati světlo. Držme vysoko nad hlavou ty svaté pravdy, které jsou naším největším pokladem.

Pronikněme hluboko do nich modlitbou, rozjímáním, studii, abychom dovedli jíti za dušemi s touto pochodní. Nečekejme, až přijdou, až klesnou zranění a uštvání u nohou Církvě, to by byla tvrdost nehodná učedníků Kristových. Neříkejme: Počkejme, až kam se lidstvo samo dostane se svou ubohostí! Jděme za těmi, kterým máme zprostředkovati. Máme býti prostředníky, pastýři duší. Pastýř si musí bedlivě všimati ovci, jejich zdraví, jejich hladu i žizně, a nesmí čekati, až budou hynouti jeho ovečky. Pak by mohlo býti pozdě. Budme si vědomi, že z našich rukou vyžádá si Pán přísně každou duši, která byla

nám určena a ke které jsme se měli přiblížiti a o ni se postarati... A když přijdou samy ty ovce, budme jim dobrými pastýři, kteří nekárají tvrdě svých ovcí, kteří je neodradují, nýbrž mají pro ně veškeru něhu a lásku Ježíšovu. Nenalévejme jim vody lidského prázdného slova místo sladkého vína Kristovy pravdy.

Jsme opravdu, byli jsme vždycky opravdu lidem zprostředkovateli svatých pravd, anebo jenom prázdných slov nahonem kdesi v nějakém Kazateli sehnaných v poslední chvíli? Nešli jsme také na kazatelnu nevědouce ani, co budeme vykládati? Cesta ke svatosti jest cestou těžkou a klopotnou. Spasitel znal lidskou slabost a proto dal člověku svoje zásluhy a svoji sflu v podobě svátostných milostí. Kněz byl poslán, aby rozdíl milosti a svátosti, jež mají dáti člověku sílu jednati podle pravd a stále se snažiti potlačiti v sobě nižšího, jenom pozemského člověka... Jako Kristus přijímal nemocné, jako Kristus horlivě rozdával svoje odpuštění a hledal hříšníky všude, ani v poslední chvíli na ně nezapomínaje, podobně jest i naší povinností býti prostředníky této svátosti a všech prostředků, které Pán složil do klína Církve k dosažení svátosti... Jestliže platí slova Pavlova o předchozím: Fides ex auditu — jak však kdo bude slyšeti, nebude-li kázáno — podobně můžeme říci i o ostatních úkonech kněžského prostřednictví... Spasitel zjednal nám odpuštění hříchů svou smrtí. Svátost pokání má každému toto odpuštění zprostředkovati. Budeme tvrdými, neochotnými, nedbalými, povrchními zprostředkovati milosti odpuštění? Co již napáchala tvrdost kněžská ve zpovědnících! Známe povinnosti, které se připínají k této svatosti? Kdy jsme měli naposled v rukou nějakou příručku morálky? Když neznáme duši a předpisů a když pak duše chybně vedeme,

Bůh doplní naše chyby, ale kdo jednou bude pykati za zbytečné bolesti a zápasy, které jsme mohli věřícím svou prozíravostí a moudrostí ušetřiti . . . Jsme rozdavateli života v nejsvětější Svátosti. Učinili jsme opravdu všechno, abychom přivábili věřící co nejvíce a co nejčastěji k tomuto chlebu křesťanského života? Jaké jest naše přisluhování ostatními svátostmi? Jsme opravdu prostředníky k Bohu, anebo jenom funkcionáři určité náboženské společnosti? Kristus zprostředkoval svou obětí lidem vykoupení. A od té doby jest osobní obět kněžská tajemství osobního úspěchu jeho kněžského působení. Nemůže kněžská obět nevydati ovoce, nemůže býti bez ovoce, ať dříve, či později. Také nezáleží na tom, kdo toto ovoce sklízí. Jen když přijde všechno in horream Domini. A nebudme jenom prostředníky ke spáse, nýbrž ke svatosti. Spasitel řekl: „Oheň jsem přišel vpustiti na zem a co chci jiného, leč aby hořel. Já jsem přišel, aby život měli a aby jej v hojnosti měli.“ Dokonalost naši změřil na dokonalosti Boží jakožto náš vzor a cíl, nikdy ovšem nedosažitelný, ale ke kterému se vždycky máme snažiti směřovati. Proto naplnil Bůh člověka žhavou touhou po naprostém dobru a nejvyšší pravdě, aby nic člověku nestačilo kromě Boha. Jak krásnou úlohou jest upozorniti na tuto touhu, bezohledně odhalovati člověku prázdnotu a ubohost všeho, abychom lidi přiměli klesnouti na kolena před jejich jediným a pravdivým cílem a obšťastněním. Tím se stávají kněží největšími dobrodinci světa a lidí, že je nenechávají na zemi na pospas jejich ubohosti a krátkozrakosti, aby napjali do nesmírných dálek plachty životní lodičky. Jsme i v tom prostředníky, anebo se spokojíme jakousi přirozenou morálkou, která se snad ani neliší od morálky laické?

Býti dobrým, lepším, svatým křesťanem potřebuje právě tak prostředníka, jako hříšník, zvláště když v každém z nás se stále proplétá vina se snahou o svatost . . . I ti, kteří se chtějí snažiti o větší dokonalost, potřebují našeho prostřednictví. Prostřednictví svátostného, abychom neodbyvali zpovědi těch, kteří chtějí se očistiti i od nejmenších vin, a abychom neoponechali ty, kteří se častěji zpovídají, jejich vinám, aby se nestaly jejich zpovědi metlami pro kněze, nýbrž skutečně školou svatosti, prostřednictvím svatosti. Abychom upozorňovali tyto vyvolené duše na jejich chyby a sklony, v jichž přemožení a přetavení jest právě jejich osobní svatost. Abychom jim byli dobrými vůdci, kteří znají zákony a cesty duchovního života i toho, jemuž se říká vyšší duchovní život.

Prostředky, svátosti, milosti, pravdy, naše schopnosti osobní, náš čas a naše duše nám svěřené jsou našimi talenty, se kterými máme kupčiti, obchodovati! Co jsme učinili se svými talenty? Neřekli jsme také s řadou jiných: Nedá se nic dělati . . . Nesložili jsme také ruce v klín? Nebyli jsme také stroji bez ducha a bez srdce ve svém působení?

KRISTUS A KNĚZ PASTÝŘ

Proto jest Ježíš prostředníkem Nového zákona, aby povolání obdrželi příslibení věčného života, když nastala smrt jeho k usmíření za přestupky v prvním zákoně. (Hebr. I. 15.)

Ježíš Kristus jest prostředníkem mezi Bohem a mezi lidmi, protože byl Bohem a protože byl zároveň dokonalým člověkem. Svým vtělením vzal na sebe lidskou přirozenost, v níž bylo uzavřeno lidstvo celé. Protože toto člověčenství bylo spojeno s božstvím, mohl za lidstvo zaplatiti dokonale, protože z božské přirozenosti na bylo jeho člověčenství a všechny jeho úkony božské, nekonečné ceny. Jednalo se o spojení nebes se zemí. Ježíš Kristus spojil v sobě ideálně dokonale nebe i zemi, protože byl Bohem a zároveň člověkem, a tak mohl přinésti lidstvu, jež nesl v sobě, božské věci a mohl přivésti nové lidstvo v sobě očištěné.

Jahve nechtěl již oběti, nechtěl již kadidla. Chtěl lásku. Lidé ji nedovedli ze sebe podati. Podal ji Ježíš dokonale naprosto, protože nikdo nebyl Otci nebeskému tak poddán, nikdo ho tak vroucně nemiloval jako Ježíš. To byla nová obět. Obět dokonalé, čisté, neposkvrněné lásky. Lásky k Bohu a lásky k těm, kteří tuto obět čisté lásky nemohli podati, a proto ji podal za ně.

Vnější bezduché byly oběti, které přinášeli kněží všech dob a všech náboženství mimo Zjevení. Kristus chtěl vrátit život náboženským formám, aby zbloudilého ducha lidského přivedl k Duchu svatému. Přišel Kristus, aby ukázal, že Bůh není

pyšným, krutým Bohem, skrytým tvrdě lidským zrakům, který jenom požaduje od lidí, který žádá nemožné a pak za to trestá, když to nemohou splnit. Kristus přišel, aby ukázal všechnu lásku nebeského Otce. Kdo popatří na celý život Ježíše Krista, nesmí, nemůže více přijít s Bohem přísným a krutým, s Bohem jako soudcem. Kdo straší ještě lidi Bohem tvrdým, nepromyslel křesťanství, neponořil se dokonale do svatých ran Jezu Krista. Nevím, jaký ještě jiný důkaz měl by Spasitel přinést, aby nás přesvědčil, jak velká jest láska Boha Syna.

Hledáním člověka, aby mu ukázal lásku Boží, a aby ho zahrnul Božím milosrdenstvím a jeho láskou, můžeme nazvat celý život Ježíše Krista.

Stále, celým životem hledal všechno, co hybnulo, co již zahynulo, všechno, co trpělo. Stále šel za hříšníky. Pro ně unaven klesá u studnice Jakubovy, aby mohl jednu jedinou duši zachránit a upozornit na její stav. Hledal stále hříšníky. Až mu to vyčítali, že jí s hříšníky, že vyhledává celníky, že vyhledává všechno hříšné, že dopouští, aby klečela u jeho nohou kající žena. On nemá jiného slova k hříšníkovi, než „Jdi a nehřeš více“. On ještě v poslední chvíli, v těžkých svých mukách nezapomíná na hříšníky. Prosí za hříšníky celého světa, za ty, kteří se ještě vysmívají a rouhají jeho svaté lásce; On ještě na kříži hledá a také nalézá ztracenou duši kajícího lotra . . . Vždy chránil hříšníky proti lidskému zlehčování a vléval jim důvěru, že i jim bude odpuštěno, že i oni jsou povoláni, aby našli odpuštění a milosrdenství v lásce Otce, který přijímá marnotratného syna.

Rekl, že jest branou, kterou můžeme vcházeti a vycházeti . . . Jest branou, kterou vcházíme do pokoje, jakého svět dáti nemůže, jakého svět prostě nezná. V něm nalézá hříšník ujištění, že

mu Bůh odpouští, že jsou shlazeny viny, které jej tísnily, které ležely na jeho duši jako strašné balvany, které nemohl odvaliti. V něm hříšník slyší sladké slovo Otcovo: Dítě mé! V něm dostává se všem božského života, účasti na životě Božím. Jím můžeme zase klidně vejíti do své duše, která v něm není již stokou nečistoty, nýbrž chrámem Ducha Svatého, chrámem, který on chce svou milostí a svým působením stále zdokonalovati. V něm nejsme více vydáni vášním, proti kterým bychom byli bezbranní, protože On svou krví a svým příkladem nám zjednává sílu, abychom se mohli proti nim vítězně postavit a i je postavit do služeb Božích. V něm můžeme vejíti ve veškerou krásu duchovního života, která se nám otvírá ve sdělení účasti na božském životě, účasti, která stále může růsti... Kdo takto vešel skrze Krista do brány jeho pokoje, protože do brány nového života, může také již klidně vycházeti do života, může klidně vycházeti do svého okolí. Nic ho již nebude másti a rušiti. Všemmu porozumí ve svatém řízení lásky Boží, která se mu tak jasně a zřetelně dokázala. Klidně může vejíti do života, se kterým si již bude věděti rady, ke svým schopnostem a úkolům. Ví, že není v nich opuštěn. Může také klidně vyjít ven ke svým bližním, protože v nich nebude viděti svoje nepřátele, nýbrž svoje pomocníky spasení, anebo ty, na kterých má dokázati svou lásku k tomu, který nás všechny, tedy i naše bližní, tak upřímně a tak čistě a nezištně miloval! Pak může klidně vyjít ven ke svým bratřím, aby jim byl nositelem světla, které v něm Kristova láska zapálila. Pak může klidně vyjít ven do svých povinností, k požadavkům, které Bůh klade duši, jejím schopnostem a hodnotám.

To všechno Kristus nám dal a jeho kněžství, kterým nám toto všechno zprostředkoval, neza-

cháží a nezajde na věky. Ne, že by Kristus dále trpěl. Jeho dílo jest vykonáno, ale ovoce jeho vykoupení dále trvá. Stále stojí před Otcem v nebi jeho Vtělení, stále stojí jeho svaté, třebaže stkvoucí a oslavené rány. Stále zůstává člověkem, který trpěl za lidstvo a který také za ně cele, protože člověk i Bůh, zadostiučinil.

Ale nespokojil se s tím. Chtěl, abychom měli viditelnou jistotu jeho oběti, která byla jednou přinesena, abychom se mohli vždycky spolehnouti na jeho lásku. Proto také učinil viditelným a věčně přítomným zázrak své lásky, která se cele jednou obětovala za lidstvo. Věčně volí si kněze, kteří mají sloužiti této jeho lásce a oběti a až do konce světa, než zazní poslední: *Ite Missa est* jako pokyn celému světu, že byl dokonán běh světa, že totiž láska Boží již naplnila počet těch, kteří měli býti spaseni svatou krví Páně.

Posvěcuje tyto vyvolené, aby dále podávali jeho krev, dává jim světlo a sílu, aby dále hlásali jeho slova, aby hledali hříšníky jako On, aby hledali ovce zbloudilé a uváděli je na pastviny a k pravé bráně pravdy a štěstí a zase je vyváděli do onoho bojiště o podobnost s Bohem, do boje proti hříchu a zlu. Tak má novozákonní kněžstvo všechnu podobnost s kněžstvím Kristovým. I kněžství Kristovo v nás vždycky se sklánělo k nemocným. Což jste necítili vždycky jakousi tajuplnou sílu a neznámá vám dosud slova u lůžek nemocných? Což nesytilo kněžstvo vždycky lačné a nuzné? Což se také nepotácela lodička kněžství uprostřed strašných zápasů a bouří a což také On vždycky se jako by neprobudil po delším, jako by váhání a nepřikázal nakonec vždy větru a bouřím, neřekl On vždycky svému kněžství třeba potupenému a poskvrněnému: *Lazare, vyjdi ven!*

Marii Pannu rádi zveme královnou kněžských

srdcí. A ne neprávem. Maria Panna byla nejkrásnější květ, který se nabídnul Bohu. Když řekla *Ecce ancilla Domini*, byl to prvý člověk čistý, který se odevzdal službě Boží a lidstvu. A v tom jest naše kněžství podobné, a to má společného s Marií Pannou. I ona se obětovala, i ona řekla velkodušně *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*. A volila státi se nástrojem pro vykoupení a spasení. A co jsme my jiného pro lidstvo a pro Krista, než právě nástroj jeho vykoupení, než nástroj jeho svatého kněžství.

Z toho vidíme, jakého druhu jest naše kněžství. Bylo nám svěženo kněžství nadpřirozené, nadpřirozeného původu i nadpřirozeného ovoce . . . Sám řekl, že jest pastýř dobrý, který dává život za ovce své, že jim chce dáti život, který má sám od Otce svého, že jim chce dáti pravdu, kterou viděl v lůně Otce svého. Již Isaiáš předpověděl: Jako pastýř bude pásti svoje stádo, v náručí ponese svoje ovce. Vězně vyvedeš z vazby, ty, kteří sedí v temnotách . . . Anděl předpověděl o něm, že jeho jméno bude Ježíš: On vysvobodí lid svůj z jeho hříchů. A Jan Křtitel jakožto hlavní úkol Kristův uvádí: *Ejhle, Beránek Boží, ejhle, který snímá hřichy světa . . . Toto jest poslání tohoto svatého, dobrého pastýře: Vyvésti lid z hříchů, přivésti jej ke spasení, ke štěstí, uvésti jej na pastviny a uchrániti či nejprve vytrhnouti z moci hltavého vlka.*

A Spasitel takto sám zahajuje svoje poslání, když vykládá v synagoze v Nazaretě: „Duch Páně nade mnou! Proto mne pomazal, abych šel hlásati evangelium chudým, uzdravovati ty, kteří jsou zkroušeného srdce, hlásati zajatcům vysvobození, slepým navraceti zrak a zlomeným svobodu, rok milostivý Páně.“ Když dočetl Spasitel toto místo, prohlásil: „Nyní se naplnilo toto místo.“ (Lc. IV. 16.)

Toto všechno obsahuje jeho poslání Dobrého Pastýře, tak jak jsme o tom výše mluvili, že On jest branou, kterou se vchází na dobré pastviny, pastýřem, který dá život svůj za ovce, který je neopustí před tváří vlka nepřitele.

Kristus jako dobrý pastýř žil dále v prvotní Církvi, když Pavel nazval Spasitele „Vznešeného pastýře duší“ a Petr: „Pastýřem a strážcem duší našich.“ Prvotní umění křesťanské jest cele oduševněno a prostoupeno svatou nadějí a radostí, že nejsme opuštěni ani uprostřed západů a pronásledování, že nad námi bdí dobrý pastýř, jak jej znázorňovalo primitivní umění neumělými freskami, anebo skvělou postavou mladistvého pastýře s dobrotivou ušlechtilou tváří, jenž nese ovečku na rameni svém, anebo velkolepými mosaikami basilik, kde dobrý pastýř sedí a k němu se sbíhají ovce se všech stran, hledající u něho zdroj živé vody ve své žízni po tolikerém a tak zrádném bloudění.

Kristus byl pastýřem duší, protože byl Spasitelem, a tak dal duším, co jim vůbec žádný duchovní pastýř dáti nemůže. Pastýř uvádí na pastviny, kde ovce najde živiny, pastýř ji chrání jedovatého býlí, chrání ji před vlkem, vyrvává ji z jeho spáru . . . Toto jest úkol Kristův a toto jest také úkol katolického kněze. Jest nejen dobrým pastýřem, nýbrž jest jediným, a proto nejlepším pastýřem. Kristus řekl, že všichni, kteří před ním přicházeli k duším, že přicházeli jenom proto, aby je stříhali a aby je zabíjeli. A jedině ten smí se přiblížiti dnes k duším, kdo k nim přichází nejenom ve jménu Ježíšově, nýbrž kdo k nim přichází s jeho absolutní pravdou a s jeho nejčistší láskou . . . Jen ten jest dobrým pastýřem, kdo pravdu hlásá celou, bez úchyvky a bez příkras, i když tato pravda není každému příjemná a není vždy milována . . . Jen ten jest dob-

**rým pastýřem, kdo přichází nejenom v jeho jmé-
ně, nýbrž i v jeho duchu, v jeho lásce. Ničeho
dnes svět tak nepotřebuje jako lásky, protože se
již potáčí ve hříších, protože již nemůže unést
svého břemene vzájemné nedůvěry a nenávisti.**

**I my kolikrátě nalévali jsme oleje do ohně,
i my jsme kolikrátě ve jménu Ježíšovy pravdy
pracovali s tvrdostí, s nelaskavostí, neporozu-
měním lidskému srdci.**

**Ale nejedná se jenom o to, abychom lidem
hlásali pravdu, nýbrž abychom je také naučili
podle této pravdy jednati a žiti. A tomuto vždy-
cky překáží kněžská tvrdost a neláska, která již
tolikrátě odňala a stále odnímá důvěru. Necht
se nepřibližuje k duším ten, jenž nechce jim býti
všechno, jenž nechce se státi všechno všem. Den-
ně se o to snažme, abychom dovedli čím dále tím
lépe sloužiti, aby duch jeho lásky a jeho porozu-
mění pro všechny ovečky, stále více nás uchva-
coval a vedl v našem jednání. Takovým způso-
bem nebudeme pak musiti se ani tolik namáhati
a tolik mluvíti a tolik sháněti. Pak bude za nás
naše láska mluvíti pro nás, bude ukazovati, kde
je skutečný, opravdový Kristus. Kristus jest ži-
vot; a kdo nežije z něho, jest mrtev a jeho činy
a jeho působení rozlévají kolem jenom mrtvolný
dech rozkladu. Kde jest nenávist, kde jest roz-
broj, tam není Kristus. Jestliže z našich stop vy-
růstá nelad, rozbroj, neláska, jsme mrtvi, jest
něco mrtvého v nás a nemůžeme rozdávatí život.
I ty pravdy, které budeme snad i horlivě rozsé-
vati, budou podobně mrtvé a neúčinné. Jenom
životem Ježíšovým, jenom oživením jeho láskou
a jeho duchem nabudou naše slova a naše činy
života, životnosti jeho. On jest tepnou, kterou
proniká celý nadpřirozený život. Co jiného chce-
me způsobiti ve svých duších v těch, jež nám
Bůh svěřil, než právě tento život. Ale to musí**

námi opravdu proudivi tento život. Nesmíme býti mrtvými, odumřelými žilami, které jenom zastavují proudění života. Nemůžeme sice nadobro zastavit proudění milosti, protože průtok kněžský i zanešený hříchů nikdy nemůže zastavit proud milosti, ale přece jenom může toto působení a proudění ztížit svým špatným příkladem a svým čistě přirozeným životem, pozemsky a přirozeně jen chápaným životem.

Jsmo naroubovani na svaté kněžství Kristovo. Jeho kněžství jest našim kněžstvím a nemáme sami ze sebe kněžství neodvislého. Vznešenost a úloha zároveň. Úloha, abychom se snažili dorůst svatosti, čistotě, duchu a lásce tohoto svatého kněžství Kristova, abychom byli dobrými údy tohoto svatého kněžství, abychom neodváděli věřících od Kristovy pravdy svým životem a svým příkladem, který neukazuje na Krista a jeho svatost. Nechť není dne, nechť není úlohy a úkonu kněžského, při němž bychom si nevzpomněli na svého velekněze, na prvního kněze, z jehož plnosti my všichni jsme přijali a všichni svoje kněžství máme, abychom toto kněžství posvěcovali v sobě, abychom se jeho svatosti svým životem čím dále tím více připodobňovali. Kněžství svaté, třebaže pošlapané a poplivané a potupené, jsi přece jenom největší důstojností, jsi účastí na nejvyšším úkonu Páně, na jeho nejvyšší lásce, jsi účastí na jeho věčně trvajícím lásce a oběti. Co všechno neobětuji také pro Tebe!

CESTA, PRAVDA A ŽIVOT

Kolik cest již usilovalo o nás! Cesty páchnoucí, cesty zkroucené, cesty vedoucí do propasti, do rozvratu vztahují po nás svoje ruce. Vztahují je po nás a vztahují je tak strašně po těch, kteří jsou nám světení. Lákají nás i naše věřící tajemné dálky, přicházejí hříchy, přicházejí rozkoše, přicházejí radosti a všichni slibují: Pojď po mně, po mně se ti půjde radostně, dobře, po mně dojdeš štěstí!

Vydrancované oči, vypálená srdce, ještě rozžhavenější žízeň jsou ovocem a přínosem těchto cest a cestiček. Kolikrát sami jsme stáli bezradni nad hádankami ve svém životě, kdy jsme neviděli na krok, kolikrát přicházejí k nám lidé, kteří podobně bezradně tu stojí, zoufale, že nemohou najít, kde by se opřeli. A jestliže nepřicházejí k nám tito, musíme my prve jako dobří kněží vytrpěti, procítiti a prožiti za ně všecken smutek onoho věčného, neukojitelného, jakoby věčně marného a bezúčelného bloudění těch, které máme hledati, které bychom měli hledati, nalézti a přivésti k pastvinám . . . Nenahlédli jste ještě do svého a cizího nitra? Kolik žádostí, kolik myšlenek, kolik nejasností, kolik otázek víří v duši? Zvážili jste někdy tihu nadějí a přání svých i cizích? Každý, kdo sáhl kdy svou rukou do prázdna, každý dovede pochopiti zoufalou prázdnotu dnešních srdcí, prázdnotu lidí bez Boha, bez vůdce, a jest tím vděčnější našemu svatému Veleknězi, že se stal cestou naší. Tím více v něm zahoří touha, aby po vzoru Ježí-

šově byl také knězem, který jest cestou, protože když kněžství naše jest kněžstvím Kristovým a když Spasitel chtěl nejenom lidi vykoupiti, nýbrž také jim ukázati přesně, jak mají nyní kráčet, aby dosáhli toho ovoce vykoupení, aby po vzoru prvního kněze Nového zákona Jezu Krista byli také dobrou, bezpečnou, spolehlivou cestou, cestou vyzkoušenou a chránící svým sladkým stínem ty, kteří se odhodlají jíti po ní.

Ježíš jest cesta svým srdcem, svou pravdou a svou láskou, především svým svatým životem. Kristus rozestřel přes naše pochybnosti a nejistoty plášť svého světla, Kristus před naše otázky postavil maják své pravdy a před naši slabost postavil svůj příklad. Poďte za mnou! Učte se ode mne! Následujte mne! Tak jest nám knězem, na kterého se můžeme spolehnouti, který spasení a obět nám přiblížil tak, že v jeho světle vidíme ozářen každý krok lidského života, všechny zájmy a všechny otázky... Jest naší cestou. Nejenom, že rozsvítil nám pochodeň své pravdy, nýbrž i tím, že pro naši slabost a nedokonalost rozevřel nám náruč své lásky, svých milostí a darů. Nechce, abychom šli sami. Milostí svou chce nás proniknouti, v síle jeho milosti máme překonávati všechny překážky v sobě i proti nám se ženoucí. A na konci této cesty jest On sám též cílem této cesty. Tato cesta, Kristus, jako cesta jediná nemůže nás nikam zavést, protože kdo se jí pevně drží, na jejím konci najde jenom Boha, jenom své štěstí.

A na této cestě Kristus postaral se také o občerstvení, postaral se o světlo, o jistotu, neboť On jest cestou, která jest zároveň pravdou.

Pravda jest více než jak praví filosofové, souhlas myslí s pravdou. Pravda jest odpovědění na všechny otázky, na všechna tušení, jest vyřešení všeho bytí a dění, jest seřazení smyslu všeho na

světě. Pravda jest soustředění a sjednocení všeho na světě v jednom smyslu a v jednom cíli, v jedné myšlence. Kristus jediný podává tuto pravdu, která na všechno odpovídá, která dává veškeré světlo, která nenechává člověka v ničem státi na půl cesty v nejistotě, pochybnostech. Kristus jest jedinou pravdou, která ani krokem člověka neopouští, která jej ve všem osvěcuje.

Jest pravdou, v němž všechno jest jedno, v němž ani jedno není zatemněno, aniž druhému dána přednost, v němž jest celá skutečnost v naprostém souladu, v naprosté jistotě a ryzí čistotě. Kristus jest pravdou a tato pravda se nám otevřela a podala. A toto jest náš úkol přiváděti lidi žíznící po pravdě, věčně se po pravdě tážící, k tomuto zdroji pravdy, k této plnosti pravdy. Celá se podala lidstvu a celou musíme také ji podávati lidem.

Neplyne z toho přísná pro nás povinnost, abychom co nejlépe a co nejdokonaleji sami poznali tuto pravdu, abychom z ní mohli co nejlépe a co nejbohatěji rozdávat lidem? Není však nám Kristus snad také neznámým Bohem, není nám snad také skrytou pravdou, o které máme čím dále tím mlhavější představy, o které čím dále tím méně můžeme s jistotou říci, co jest?

Čím větší jest dnešní vnitřní prázdnota myšlenková, tím větší máme povinnost uvědomiti si toto poslání, že jsme kněžími pravdy, ale ne jakékoliv pravdy, nýbrž nejvyšší pravdy, vtělené Pravdy. A jest naší povinností, abychom stále dokonaleji poznávali tuto pravdu. Není však jenom poznání myšlenkové. Daleko pronikavějším prostředkem poznávacím jest láska. Láska jest pronikavá, zvidavá, láska rozumí tomu, co miluje. Není lepšího prostředku, jak poznati Ježíše-Pravdu a jej pak dále předávati, než jej vroucně milovati, a čím dále tím lépe a hlouběji milo-

vati. Již v semináři nám ukazovali různé prostředky, jak poznávati stále lépe Ježíše-Pravdu. Jest to studium a jest to především vnitřní modlitba, rozjímání o Ježíši Kristu, o jeho pravdách, a o jeho lásce. Kněz, který se často zamýšlí nad Ježíšovým životem, nad jeho utrpením, nad jeho smrtí, nemůže nenahlédnouti do propasti hlubin svatosti a dokonalosti Ježíšovy. A toto vnitřní spříznění, tato connaturalitas, dává nám jasnější a zřetelnější poznání, takže poznáváme jako by nadpřirozeným instinktem z Božích tajemných pravd.

Bratři, nemusíme se sami viniti, že jsme se ve všem vzdělávali, ale že supereminens scientia charitatis Christi se nám stala jakoby cizí? Nevěnovali jsme někdy více času všemu jinému poznání, než poznání této pravdy, této jediné a nejpotřebnější pravdy, již jest Ježíš Kristus? Všechno ostatní od nás lidé neočekávají. Všechny ostatní pravdy zastanou jiní badatelé. Jenom v hlásání Ježíše Krista nás nikdo nezastane. Krista chtějí lidé především z úst kněžských. Zajímavé jest, jak lidé odsuzují a nechtějí anebo jenom s nechutí přijímají od laiků, když píší o věcech náboženských. Mám v tom ohledu svoje zkušenosti s laickými přispívateli „Hlubiny“. Jenom neradi je čtenáři snášejí a stále dostávám výtky „o věcech věčných pravd nechť nás poučují jedině kněží“. A když my někdy tak málo sami víme! Kolikráte se skutečně zamyslíme nad životem Ježíše Krista? Jak často běžeme ten nejkrásnější, co vůbec jest, život Ježíšův, ta svatá evangelia, jak je vůbec často běžeme do ruky? Neplatí i o nás, že jsme vůbec snad ještě nepřečetli soustavně celé evangelium, že je známe pouze z perikop? Aby neplatilo jednou o nás: *Parvuli petierunt panem et non erat qui eum ipsis frangeret!*

Proto jest tak důležité, abychom dobře poznali Krista, neboť On jest pravdou, která oživuje, jest cestou, na které dojdeme pravého a dokonalého, to jest věčného, protože božského života. On není jen cestou, jen pravdou, On jest také životem.

Život: Dálky lákavé o něm tolik slíbují, dějiny o něm tolik vykládají, sochy a obrazy velebí dobře a slavně naplněný život. Sníme o objevech, o vznešeném vyplnění života, o velkých činech dobytých silami, prostředky, schopnostmi, zápasu a klady a protiklady.

Život: Ve skutečnosti smutná perspektiva, že tvrdé lokty co nejvíce snaží se urvati, jak závist a nenávist dusí skutečné talenty, jak se roztahují všude prostřednost a velkomluvná ústa, jak těžko se život rozvíjí tak, jak jsme čekali. A přece jest jeden život, jež nám nemůže nikdo znemožniti, nikdo zoškliviti, od něhož nás nemůže nikdo odstrašiti. On jest život, jest život sám, plnost života. Od něho jest vše, co jest, a co jest má stupeň svého bytí a také stupeň, jenž sluje životem. On dává i stupně tohoto života. A dává nejvyšší naplnění nejvyššímu stupni života, protože dává rozum a dává nejvyšší naplnění tohoto života rozumu. Dává nejvyšší život, jež nemůže nikdo od nás odejmouti, dává nám účast na Božím životě, na svém životě.

Nenechme, přátelé, zoufale lidi hleděti na prázdný snad život, ale snažme se jim dáti, jak jest naší povinností, tento nejvyšší a nejkrásnější život.

V křesťanu žije Kristus. To jest jeho nejvyšší důstojností. Tuto důstojnost nic nepřevyšší, nic od člověka neodejme. A pravý život křesťana jest pracovati k tomu, abychom nežili více my, totiž naše sobecké, pyšné, proti Bohu jako nejvyššímu Pánu se bouřící „já“, nýbrž, aby v nás

žil Kristus svou milostí, svou naprostou láskou k Otci, aby Bůh byl všechno ve všem, ve všem našem myšlení, chtění, počínání.

Tak jsou kněží největšími dobrodinci světa, protože dávají věřícím nejvyšší život, život, který může všechny nasytiti, život, kde není závisti, kde není žárlivosti, kde není hranic, kde si lidé nemohou překážeti, protože v Bohu máme všichni dostatečně místa, protože v něm všichni se můžeme stále rozvíjeti a nikdy Boha nedostihneme a nikdy se nemusíme zastavit, jako se musíme zastavit v rozvoji svého života přirozeného, kde po několika letech vzestupu přichází smutná doba odcházení, které jest tak těžké a jež snad žádný z nás klidně a dobře neumí.

Kristus jest v nás jako zárodek věčného, věčně plného a věčně šťastného života, života, který má jednou se rozvíti dokonale ve slávě, kdy budeme účastni celé slávy Boží, veškeré jeho blaženosti. K tomuto životu má přivést náš kněžský úřad... Nemůžeme prokázati lidstvu větší a krásnější služby. Nechtějme se líbiti světu jinou službou. Každá jiná služba byla by zpronevěrou na našem úkolu přiváděti lidi ke zdroji pravého života. Účast všech těch, kterým byla dána účast na životě Božím, na svatém zdroji života, totiž na životě Kristově, tvoří ono mystické tělo, jež nazýváme Církví. Církev žije z Krista, z jeho zásluh a jeho milostmi, které jsou ukryty ve svátostech. Není malým úkolem a malou službou pro Církev udělovati tyto svátosti, čili činiti údy Církve účastny onoho života a spojovati je s jich zdrojem a středem, s jejich hlavou Ježíšem Kristem. Jsme odpovědni ve svém udílení svátostí za rozvoj tohoto života v Církvi, za rozvoj Církve Boží, protože jenom svátostmi roste Církev, jenom svátostmi a svátostnými milostmi rozvíjí se a roste a rozkvétá toto svaté

Tělo. Vždycky, kdykoliv kněžstvo zanedbávalo rozdělení těchto svátostí, rozvádění tohoto života, vždycky na to doplatili věřící, vždycky se v dějinách Církve pak objevuje chudokrevnost v těle Církve.

Nejvyšší pravdu a život dává Ježíš, a proto také nejvyšší jednotu. Proto jde v jeho stopách pokoj a mír. „Pokoj vám,“ pronáší Ježíš. Pokoj dnes potřebujeme více než jindy.

Pokoj mezi národy, mezi třídami, pokoj z poznání, že všichni patříme k sobě, že v nás všech má kolovati jeden zpřízněný život, život, který více sblízuje než kterékoliv přátelství či pokrevnosti. Pokoj Kristův jest pokojem pravým a jediným, protože začíná od jednotlivce, protože nejprve dává pokoj jednomu každému. Urovnává celého člověka, přemáhá v něm onen zápas mezi Bohem a člověkem a vítězně přemáhá odboj člověka proti Bohu, odboj, který může končiti jenom dokonalým rozvratem, jenom dokonalou rozervaností duše, která se staví proti něčemu, v čem jest právě její štěstí a její nejvyšší láska. Víme, že nejvíce chybí dnešnímu člověku právě tento pokoj. Jest smýkán všemi směry, všemi názory, které se rodí každé chvíle, jest zneklidňován ustavičnou nejistotou názory, které obratem zavrhují to, proč včera vášnivě ho rovaly. Nepopřává mu čisté vnitřní radosti z vlastního vzrůstu a z vlastní šlechtnosti. Z toho povstává nepokoj v rodinách, které nejsou již dávno řízeny jedním duchem. Není lepšího jednotícího prostředku než jednotné lásky k Bohu, o jehož lásku se mají všichni členové snažiti. Jak krásný jest pokoj v rodině, kde jest jeden Pán, kde jest jeden duch, jeden směr, dokonale dobrý a vznešený, nejvyšší, nejčistší... A rodiny stmelené svatým pokojem Kristovy pravdy a jeho zásad jsou základem nového míru mezi ná-

rody, po němž tak dlouho marně toužíme. Kdyby naše rodiny opravdu náboženské, kde Bůh a Kristus mají prvé místo, byly četnější, kdyby z těchto rodin se pak tento mír a pokoj rozléval, byl by katolicismus i v tomto směru velkým požehnáním pro celý svět... Svět se navzájem požívá, potácí se již v proudech nevinně prolité krve, všechny křivdy, které vyplynuly ze lži a ze sobectví, ohrožují vyvrátiti ze základů svět.

Jestliže chápeme jenom poněkud vážnost svého kněžského poslání a své důstojnosti, budeme se ze všech sil vynasnažovati, aby tento pokoj Kristův v království Kristově se rozléval co nejbojněji z nitra jednotlivců do rodin, jež budeme tímto prostředkem a touto cestou stmelovati a posvěcovati, odkud se bude rozlévati do celého národa a z národa jednoho do národů ostatních.

Popatřte na svaté a speciálně na svaté kněze. Vždycky se o nich vypravuje nejenom, jak od nich odcházeli hříšníci s novým pokojem v duších, nýbrž i jak oni ve svém okolí a v celém svém působení rozlévali pokoj svým působením, svojí pravdou a svým neustálým voláním ke svatosti. Tím, že vytrvale volali všechno a všechny ke Kristu, k jeho příkladu, že všem stále zdůrazňovali, že jenom v něm je celá pravda, která dá klid duši, že jenom v něm jest pravda, kterou se jde k lásce a ke sbratření a k porozumění ostatním bratřím a že jedině v něm jest život, o který se nemůžeme bítí a rváti s druhými, protože jeho jest v Kristu pro všechny dosti.

Ano, čím blíže budeme sami Kristu, tím šťastnější učiníme lid!

POMAZANÝ PÁNĚ

Mnoho jmen dává Písmo svaté Ježíši Kristu, ale v žádném jméně není tak zřetelně vyjádřena podstata Bohočlověka.

Pomazaní Páně byli králové a kněží starozákonní, které Bůh povolal ke zvláštním úkolům a úkonům. Pomazaný Páně jest: zcela Boží, Bohu docela patřící, Bohu docela blízko jsoucí. Všichni pomazaní Páně byli proto pomazaní, protože Bohem byli vyvolení, Bohu blízkými, to jest svým úřadem a určením blízkými učiněni.

Jak přibližujeme se my k Bohu? Podobností rozumu a vůle. Rozum, který Boha stále dokonaleji poznává. Kdo pronikne k samé podstatě Božství? Bůh není pouze skutečností, nýbrž jest nejvyšší skutečností. Jeho nikdo neobsáhne. Kdybychom všechnu moudrost světa a svatých snesli, moudrost, která kdy byla shromážděna a soustředěna o Bohu, všechno to jest ještě nesmírně málo u srovnání s tím, co Bůh jest. Kdybychom nekonečně znásobili vše, co můžeme poznati o Bohu, ještě stále nám zůstane Bůh sám nekonečně nedosažitelným. Jen On sám sebe může dokonale obsáhnouti a dokonale poznati. A toto poznání sebe, plnosti a přemíry veškerého bytí a vši dokonalosti jest tak bohaté, že ještě stačí aby poznání této své plnosti zplodilo druhou božskou osobu. Jen tato božská osoba, jenom věčné Slovo vyjádří dokonale, co jest v Bohu, jen On jest nejbliže Otcí, jen On jest nejdokonaleji proniknut Otcem, protože jest jeho Synem soupodstatným. A proto, když tato druhá božská osoba

vzala na sebe lidskou přirozenost a když se stala člověkem, co jiného z toho plyne, než, že tato osoba v lidském těle propůjčí tomuto člověku, jemuž přece dává osobnost, nejvyšší pomazání, to jest nejvyšší proniknutí božstvím.

Jestliže nejvyšší a nejkrásnější lidskou touhou jest přiblížiti se k Bohu již pro svoje vnitřní dokonání a dovršení, aby Bůh, jenž nás stvořil a jemuž proto patříme, měl v nás zalíbení. Již tato touha jest velkým darem Božím, jest milostí a její naplnění jest milostí další, jest nejvyšší milostí, která ovšem má různé stupně, ale sama o sobě jest již největším obohacím člověka, protože člověka naplňuje nejprve touhou po Bohu a pak jej naplňuje podobností skutečnou s Bohem, odstraňuje vše, co člověka od Boha vzdaluje, co jej připoutává k zemi a k věcem časným. Již ona touha jest láskyplným zjevením Páně, jest posvěcením, pomázáním člověka, to jest vyzvednutí jeho od všedního úkolu, od všedního běhu života k vyššímu snažení, jest povznesení člověka k naplnění Bohem a k tomu, abychom chápali svůj život a jeho nejvyšší úlohu jakožto naplnění života Bohem a podobností s ním.

Ježíš Kristus-bohočlověk mohl nejlépe a nejdokonaleji naplniti tuto touhu lidského srdce, protože On ji v srdci vzbudil. A proto ji vzbudil, aby ji naplnil.

Byl svatý i osobně jako člověk. Popatřme na celou řadu jeho ctností! Jeho ctnosti jsou všechny tak sladěny! Není jediné ctnosti, která by se zvrhla, která by ohrožovala ostatní harmonii ostatních ctností! Byl nejprve dokonale spojen se svým Otcem. Již jsme řekli, proč byl nejprve pomazaný Páně, protože byl tak těsně, to jest osobně a podstatně spojen s Otcem. Ale i jako člověk byl mu dokonale poddán, i jako člověk byl co nejdokonaleji proniknut Bohem, byl jemu co

nejbliže. Stále hledal slávu nebeského Otce, na Otce jenom myslil, jenom jeho chtěl oslaviti, jeho hlásati lidstvu, jemu zadostiučiniti svou smrtí, když byl prve lidstvem uražen. Neustále jeho o všechno prosí, k němu se stále modlí, s ním stále obcuje, takže nám evangelisté o něm praví: *Erat pernoctans in oratione Dei.*

K Otci nebeskému stále vedl lidstvo. Učí nás o jeho nesmírné lásce, která čeká na svoje marnotratné děti, jaká jest v nebi radost nad jedním hříšníkem pokání činícím. A při tom byl sama láska k lidem. Jemu láska k Bohu neztemnila pohled na lidi. Jest tolik lidí, kteří si myslí, že jsou zbožní, kteří chtějí dokonce býti mistry a strážci zbožnosti a kteří nemají jiného než tvrdého, než mrzutého postoje k věřícím, kteří diskreditují svatost a lásku k Bohu a celé náboženství. Ježíš není podivínem, není bez srdce; čím více miluje Otce nebeského, tím více a tím vroucněji miluje ty, které Otec miluje. Jak zdůrazňoval Kristus lásku k bližnímu, ale lásku nelíčenou, lásku radostnou, lásku všeho se odvažující a všeho schopnou pro spásu bližního, jak sám sebe dává za příklad, čeho On je schopen, aby zachránil ubohé lidi propadlé hříchu. Jak On se skláněl ke všem chudým, nemocným, k vyvrženým, ke hříšníkům, jak dovedl sytiti lidi, jak dovedl i potěšiti veselím svatebním svoje bližní!

Byl láska k lidem. Ale tato láska nebyla slabostí! Při své veliké lásce k lidem byl přísný k jejich chybám. Ty chtěl za každou cenu odstraniti, ty chtěl potříti, chtěl lidi dobrými a Bohu milými učiniti. Proto pronásledoval tyto chyby u lidí, proto žádal odstranění i myšlenek špatných, proto vedl lidi do nitra, aby nitro svoje zbavili chyb a hříchů, aby tak celý náboženský život vycházel z celého, Bohem přetvořeného nitra. Pronásledoval chyby u svých apoštolů a pronásledoval

polovičatost u svých učedníků a následovníků. Chtěl, aby všechno dali a všechno opustili za tak velký dar jako jest jeho láska a jeho království.

Ale, ačkoliv byl tak přísným k chybám, věděl, že hříšníky, kteří přinášejí tyto chyby a chtějí se jich zbaviti, třeba přijímati s milosrdenstvím. Jest útočištěm hříšníků, takže farizeové nemají proti němu větší výtky než té, že stoluje s hříšníky a s celníky! Má jenom jedno slovo pro ně: Jdi a ne-
hřeš více!

Přísným pak jest pouze na falešné spravedlivé, na ty, kteří jsou zdraví, kteří nepotřebují lékaře, kteří celý náboženský život zúžili na několik formulek, formulek bez ducha, bez života, snižující náboženství na pouhý mechanismus anebo něco podobného magickému automatismu.

Byl pomazaným Páně, protože proniknut božstvím. Ale pomazání Páně mají zvláštní úkol nejenom, aby byli blízko Bohu, nýbrž aby také k Bohu vedli a lidstvo k němu přibližovali. To byl úkol proroků, králů. A toto jest také posláni Spasitele našeho Ježíše Krista. Jest pomazaným Páně, jest proniknut Bohem, protože jest Boho-
člověkem, ale jest také jeho úlohou, aby druhé dovedl co nejbliže k Bohu. Kristus neponechal si pro sebe svoji svatost. Řekl, že za nás, za svoje děti, za ty, které chce přivésti k Otci do jeho království, se posvěcuje. Rozlil svoji svatost na celou Církev, na všechny věřící. Právě z jeho svatosti, z jeho oběti, z jeho podstatné svatosti, která posvětila každý jeho krok a která dala jeho oběti nekonečnou cenu posvěcení a svatosti, která mohla se postaviti před tvář Boží spravedlnosti, byli jsme posvěceni a stali jsme se zase dětmi Božími, majícími účast na Božím životě, to jest tedy na jeho svatosti.

V údivu stojíme před postavou Ježíše Krista,

Bohočlověka, dokonalého člověka a pravého Boha. Jako kněží jsme služebníky tohoto pomazaného, jeho svatosti a právě inquinatum jest svatost sama. Neboť tato svatost vykoupila svět, tato svatost dala mu také všechny prostředky k svatosti naší, ke svatosti dítek Božích.

Jsme naroubováni na tento svatý strom jeho dokonalosti. Neplyne z toho pro nás přísná povinnost, abychom se snažili připodobniti se k této svatosti, abychom se snažili poněkud se přiblížiti tomu, jenž je svatost sama, jehož svatost vykupující a zadostičinící máme sloužiti?

Drazí moji, dá se někdy odloučiti od kněze jeho poslání? To bychom musili býti odloučení od svého spojení s Kristem. A to, víme, trvá věčně! I na duši zavrženého kněze bude věčně hořeti toto znamení člověka, který byl tak vyznamenán, že byl spojen s Kristovou svatostí a láskou v tom, v čem se rozdávala a rozlévala, že byl spojen s věčným Pomazaným Páně.

Připomeňme si znovu, že kněžství není pouze vyznamenání, že jest také přísnou úlohou. Máme se snažiti uskutečňovati symboly. Náboženství, které neuskutečňuje symboly, které se spokojí jen s jich předáváním, nutně ustrne, nutně se stane náboženstvím formalitním. Chceme-li opravdu naplniti životně svoje poslání a svůj život, nemůžeme se spokojiti jenom s vykonáváním posvěcujících obřadů a úkonů. Kněz, který chce celý svůj život ztotožniti se svým posláním a se svým určením, vynasnaží se, aby čím dále tím méně byl symbolem kněžství Kristova, ale stále více se připodobňoval jeho skutečnému pomazání. Jeho pomazání spočívá v jeho těsném spojení s božstvím. A není jiného pomazání pro nás, než také pomazání v tomto kněžství Kristově, tedy v této jeho svatosti, tedy v tomto intimním spojení s kněžstvím Kristovým.

Neplyne z toho velká a závažná povinnost pro nás, abychom se i v tom hleděli připodobniti Kristu, abychom byli čím dál tím více životněji proniknuti Bohem, nejenom jím, jako dávajícím úkol, nýbrž jako ten, který skutečně přebývá v našem nitru jako náš nejvyšší Pán našich myšlenek, našich žádostí a našich všech skutků.

Abychom posvěcovali sebe pro druhé! Víme, že kněz svatý jest nejlepším odzbrojením zlého nepřítele a nejlepším také odzbrojením všech křesťanů povrchních a pohodlných, kteří hledí omluviti sebe a svoji liknavost a špatnost poukazem na špatné kněze. Máme vésti lid ke svatosti! Ale to nesmíme prve odnímati důvěru a kredit svým slovům, svým životem, který je viní ze lži.

Kristus neponechal si pro sebe svoji svatost, nýbrž rozlil ji na všechny, které vykoupil.

Byl přísluhovatelem svatosti lidí. Není proto také větší důstojnosti kněžské, než právě státi se posvěcovateli, přísluhovatelem svatosti pro věřící. Nebylo by tolik nevěřících, nebylo by také tolik duší vlažných, kdybychom si všichni kněží byli vědomi, že svatost věřícího jest především naším úkolem. Všechny ostatní funkce smějí býti kněžskými vykonávány jenom ve službě této svatosti, a to jen potud, pokud opravdu jsou jí prospěšny, pokud opravdu jsou potřebny a pokud nejsou pro okamžik potřebnější úkony jiné přímo svátostné, přímo apoštolské. Tak vidíme za všech dob svaté učence, svaté biskupy, učitele církevní, že opouštějí svoje prestoly a katedry a jdou ke všem duším, jdou bez únavy a káží Krista ukřižovaného těm, kterým se ho nedostává.

Rozeznávacím znamením pravého kněžského smýšlení, zda v nás žije duch Pomazaného, Poslaného Páně, jest, zda opravdu v nás hoří tento duch, jenž dal Ježíši zvolati: Jest mi líto zástupu!

Posvěcovati druhé! Nepostačí, abychom chtěli jenom udržeti víru v lidu. To by bylo málo! Musíme nasaditi a zamířiti svůj cíl co možná nejvýše! Naším cílem nemůže býti nic jiného, než co prohlásil apoštol: Sanctificatio vestra.

Ustavičné, pozvolné, ale přece jenom posvěcování, které jednou vyústí v posvěcení, v pomazání. Nemůžeme si ponechati pomazání! Všem máme pomáhati, aby se i oni stali pokolením kněžským, pokolením královského kněžství!

Všechno ostatní nedorůstá velikosti onoho úkolu, jež jsme vzali na sebe, když i my jsme se stali v Kristu Pomazanými Páně.

JEŽÍŠ SE MODLÍ

Erat pernoctans in oratione Dei. Když Kristus propustil zástupy, když se zástupy rozešly, když všem prokázal svoje dobrodiní, když křísil mrtvé, když rozdal svoje dobrodiní, tehdy dopřává si jediného odpočinku tím, že se modlí sám o samotě na hoře. Bylo mnoho míst, jež byla svědkem jeho zbožných modliteb. Ale ze všeho nejraději se Kristus modlival na horách, na poušti, na hoře zahrady Olivetské. Kristus modlil se před zázraky, modlí se, než rozesílá svoje učedníky, modlí se před ustanovením nejsvětější Svátosti oltářní, modlí se před svým utrpením, modlí se po celou dobu jeho hořkého trvání, modlí se až do poslední chvíle, s modlitbou na rtech odchází s tohoto světa. Tak můžeme říci, že celý jeho život byl prosycen vřelou a upřímnou modlitbou.

A jedno z jeho velkých dobrodiní lidstvu jest, že učí lidstvo nové modlitbě, že dává nové směrnice, jak se modliti, abychom se nemodlili tak, jak se modlili až do té chvíle fariseové, kteří se modlili, aby od lidí byli viděni a od nich byli chváleni, kteří si mysleli, že Jahve umodlí a umluví mnohým říkáním. Kristus ustanovuje, zač se máme modliti, že se máme především modliti za království nebeské, že všechno ostatní nám bude přidáno, protože Otec nebeský ví, čeho potřebujeme.

Modlitba Kristova jest také tajemstvím pro sebe, jest tak tajuplná, že se také ptám, oč, proč a jak se Kristus modlil. Jak jest to vůbec možné,

že se Kristus modlil? Což nebyl sám jednorozený Syn Boží, jenž nikoho nepotřeboval? Nepotřeboval prositi o odpuštění, protože sám řekl: Kdo z vás může mne vinit z hříchu? Přichází kníže tohoto světa a na mne nemá ničeho... Což potřebuje On něčeho, On, jenž řekl: Až dosud jste o nic neprosili ve jménu mém! Proste a obdržíte! Tedy jeho jméno samo dává a jest tak mocné, že může uštědřiti všechno, oč vůbec můžeme prositi. On přece dává odpuštění hříchů, On dává nejvyšší život, život dítek Božích, a proto oč ještě by mohl prositi On, jenž jest Bohočlověkem, jenž nikoho a ničeho nepotřebuje? On, který uděluje pokoj duším, pokoj, jaký svět dáti nemůže?

Svatí otcové se mnoho napřemýšleli o tom, jak vůbec mohl Kristus jenom trpěti, jak mohla býti zkormoucená jeho duše. A právě tak se ptal sv. Tomáš zcela vážně, jak mohl Kristus se modliti, proč se vůbec modlil a jak a oč se modlil a zda jeho modlitba byla vždycky vyslyšena, když přece to byla jistě modlitba dokonalá, a modlitba, která jest dokonalá, která má všechny vlastnosti, ta jistě bude vždycky vyslyšena, protože řekl Spasitel: Proste a bude vám dáno...!

A přece nicméně jest jisto, že se Kristus modlil a že se často a hodně modlil.

Ve své modlitbě vyznává Kristus svoji potřebnost, svoji slabost, svoje člověčenství, které Kristus přijal na sebe se všemi jeho nedostatky a potřebami právě, aby těmto potřebám přinesl lék a aby tyto nedostatky posvětil, to jest křesťanství a Bohu odevzdané jich snášení.

V modlitbě se ponořuje Kristus do hlubin otcovské dobroty a spojuje se s plností Otce nebeského.

Modlitba jest vydechováním jeho duše, jest mu potřebou, jest mu občerstvením, protože jest

mu obcováním s jeho Otcem. Neboť toto jest nejvyšší stupeň modlitby a nejkrásnější její tvář: obcovati s Otcem. Modlitba není jenom škemráním o věci tohoto světa, přirozeného, pozemského života, jak ji často degradujeme, nýbrž modlitba jest nejprve intimním, krásným a důvěryplným stykem dítěte s Otcem.

Apoštolové odívají modlitbu Ježíšovu jakýmsi tajemstvím: Kristus odchází na horu a do samoty, aby se modlil. Jen zřídka jsou v Písmě svatém zaznamenávána slova, jimiž hovořil Kristus s Otcem. Písma svatá mlčí z opatrnosti a mlčí také z nemožnosti, podobně jako Pavel slyšel ve vytržení do sedmého nebe tajemná slova, jež nemožno člověku opakovati. Podobně nemáme slov, jimiž bychom mohli vyjádřiti, jak mluvil s Otcem Ježíš Kristus, ten, jenž patřil stále na slávu Otcovu, jenž ho tak dobře znal, jenž proniká jeho tajemství.

Hle, naše poučení! Čím blíže Bohu, čím ho lépe známe, tím jest hlubší, tišší, opravdovější naše modlitba! Čím jsme blíže Bohu, tím také více stává se modlitba onou živelnou potřebou lidskou, tím méně stává se břemenem a povinností!

Vracím se opět k podstatě kněžského povolání! Máme přiváděti lidi co nejbliže k Bohu, protože jim máme podávati ovoce vykoupení, které přece spočívá v tom, že nás Spasitel učinil opět dětmi Božími. Sv. Pavel velkolepě a tak výmluvně a mnohoznačně ukazuje, že byli jsme v Kristu Ježíši učiněni dětmi Božími. Proto by se měl utvářiti náš poměr k Bohu jako poměr dítěte k Otci. Poměr dítěte, které jde se vším klidně a důvěrně ke svému Bohu jako k Otci. Proto u pravého křesťana, který prožije podstatu a smysl křesťanství, jímž jest právě toto vrácení se člověka do milující náruče Boží, jest modlit-

ba vnitřní samozřejmostí a jakousi nutností. Proto teprve by měla být samozřejmostí u kněze, který přivádí k tomuto dětství Božimu, který rozdává toto dětství Boží, který ostatní přivádí k Bohu. Proč přivádím k Bohu? Položme si tuto otázku jednou vážně! Abych přivedl lidi tam, kam patří, do jejich středu, abych je učinil šťastnými v jejich spočinutí, v jich principu. A já sám měl bych státi venku, já sám měl bych se považovati za syna nevlastního? Čím kdo je bližší Kristu, tím jest bližší i Otci nebeskému, protože On jest naším prostředníkem u Otce. Kdo jest posláním svým bližším než kněz? A kdo by tudíž měl být bližší svému Bohu, než zase kněz? A k Bohu se přibližujeme kroky lásky, lásky důvěrné, která se projevuje modlitbou.

Nejsme snad nakonec i my nakaženi onou, třeba i nevyslovenou zásadou, že modlitba rovná se bezduchému odříkání, že jest snahou člověka a přeměnění vůle Boží, že jest něčím slabošským. Jsou modlitby, které jsou nedůstojné Boha i člověka co dítěte Božího. Jest naše modlitba výkřikem, hledáním, obcováním dítěte, anebo jest také odříkáváním? Podobá se naše modlitba modlitbě Kristově anebo modlitbě farizejské? Modlitbě, která si libuje v mnohých slovech, která od Boha žádá jenom věci pozemské, která jest pouze modlitbou rtů, při čemž jest srdce daleko?

Církev přikazuje nám modlitbu brevířovou. Mnoho se již proti tomu kněží nareptali. Mnoho jsme snad reptali i my. K čemu to drmolení židovských žalmů, kterým nerozumíme? Bratři moji, nejprve tedy: Tyto žalmy přijala Církev Páně se rtů Spasitelových a prvých apoštolů. V nich se chvěje celá, ustrašená, vylekaná lidská duše, duše kající, duše hledající, duše jásající ve chvílích tichého spojení láskou k Bohu. Žádný člověk nesložil modlitby tak bohaté, tak příhodné pro vše-

chny okolnosti životní! Duch svatý vedl ruku pisatelovu. Ten, který tak dobře znal lidské srdce, který věděl, čeho potřebuje. Spiritus Sanctus ipse postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. I v těchto žalmech vzdychá za nás Duch svatý, jenž nejlépe věděl, jak učiti lidi modliti se. Kristus modlil se rád tyto žalmy, vždyť se je modlil ještě na kříži. A vyvrcholil je ve velebném svatém Otčenáši . . . Ovšem tato modlitba brevířova, protože jest to modlitba naporučená a retná, může sváděti k formalismu a mechanismu modlitebnímu. Může, ale musí? Opravdu musí? Dali jsme si aspoň jednou v životě práci poznati žalmy? Jednou si je aspoň dobře přeložiti? Sv. Terezie Ježíškova tolik litovala, že neumí hebrejsky, pravila, že závidí bohoslovcům, že mohou poznati žalmy v jich původní řeči. Nevím, kolik z nás prostudovalo žalmy v hebrejštině, ale není toho ani třeba. Kolik z nás jednou prodělalo dobře a důkladně explicatio psalmodum? A máme i v češtině dobré příručky a výklady žalmů. Třeba prožiti tyto žalmy, třeba se do nich pohroužiti. Tehdy nám budou dobrodiním, tehdy procítíme, jak vyjadřují touhu a potřebu každého okamžiku . . . Vložme do brevíře svého ducha a pak v nich již snáze najdeme ducha jejich, ducha, který jest opět duchem dítěte Božího. Neboť, jak se ozývá ta dětská důvěra a dětinná důvěrnost ze žalmů Páně! Žalmista mluví s Bohem tak otevřeně, tak jest mu blízko, že po Otčenáši není opravdu modlitby, která by tak vyjádřila, tak otevřela lidské srdce Bohu.

Přátelé moji! A ještě jeden z důvodů, proč se máme dobře a hojně modliti. Tolik pracujeme a snažíme se, aby přišlo k nám království Boží. Náš Mistr nás vybízí, abychom se modlili a tloukli na bránu lásky Boží, chceme-li býti vyslyšeni. Naším úkolem jest, abychom přinášeli nebe zemi,

abychom přinášeli lidstvu nebeské dary. Chceme přivésti lidstvo k Bohu a dáti mu plnost tohoto Boha, jenž především chybí dnešní duši.

Pozoruji dnešní rozmach organizací, zřízení, tiskových družstev a časopisů a podobných lidských a pozemských zařízení, více méně zdařile odkoukaných od synů tohoto světa Někdy však se nemohu ubrániti dojmu, že tyto kvádry naší pozemské, časné a lidské stavby věcí lidských na ochranu a podporu věcí božských v duších, že stojí jen tak volně, že nebývají vždycky vázány modlitbou. Modlíme se úměrně tomu, jak stavíme? A přece víme, že nebude-li Hospodin stavěti domu, že nadarmo pracují, kdož ho stavějí. Není tak řídký případ, že kněz, který tolik mluví a píše a jedná a organizuje pro katolicismus, sám nežije ani minimem jeho ducha, sám neví snad již dlouho, co jest to upřímné, opravdové obcování duše s Bohem v modlitbě. Kolik kněží veřejně činných si již pomalu odvyklo se modlití! Pak se diví, že ty naše podniky a naše zřízení mívají tak smutné, přesmutné konce, skoro jakoby pravidlem. Říkáme, že zápolíme o každou lidskou duši, že stojíme uprostřed ohně válečného. Stojíme a zápolíme. Je to pravda, ale proč jako bychom zapomínali, že On musí dáti vzrůst, že On musí vlíti víru, že On používá nás jako prostředků a že chce, abychom při tom zalévali svoji práci prostředníků modlitbou, že my, kteří jsme prostředníky mezi lidmi a Bohem musíme modlitbou opravdovou, vroucí a dětinnou ukázati, že Boha opravdu uznáváme za nejvyššího Pána a rozdavatele všeho. Jestliže Bůh chce, abychom o všechno prosili, jak bychom neměli prositi, a to velmi úporně prositi o dobro nejvyšší, totiž, aby se duším lidským dostalo milosti, nezasloužené milosti, kterou Bůh sděluje účast na

své přirozenosti a na svém životě a následovně také na svém štěstí.

Kněz dále jest i vyslancem lidu. Zastupuje lid. Jest mnoho lidí, kteří nenalézají času modliti se za sebe a vzdávati Hospodinu povinnou úctu. Proto vyvoluje Církev ze svého středu ty, kteří by měli státí před trůnem Božím ve dne i v noci a prositi za lid, chváliti Boha a jej odprošovati. Církev ustanovila zvláštní zřízení kanovnické a provádí to v řádech, které se věnují té překrásné službě Laus Dei, která se dá vyjádřiti jako Laus gloriae.

Předčasně zesnulý básník Hlaváček napsal: U nás se nikdo nemodlí. Z ovzduší našich rodin, našich srdcí mnohých, již nestoupají dávno k nebi žádné modlitby! Náš národ potřebuje nového lesu zdvižených rukou k nebi, rukou, které by se modlily za všechny, za celý národ a hlavně za ty, kteří se již nemodlí, kteří se modliti již neumí. Kdo jiný by měl býti ještě posledním útočištěm národa neumějícího se modliti než vztažené paže kněžské, kterým byla dána modlitba, jakožto plnost života!

Nalezne-li Hospodin deset spravedlivých, nezahubí města. A najde-li v našem národě řadu opravdu dobře se modlících kněží, kteří zvedají ruce své k nebi die ac nocte, nezahubí Bůh ani našeho národa . . . Díváme se s obavami do budoucna. Děsíme se odkřestanění našeho lidu, do něhož nás Bůh postavil. Jest to přece náš národ! Jest to národ Václava, Ludmily, Vojtěcha, národ, který dovedl dáti dva kněžské mučedníky za zpovědní tajemství! Bylo by nám líto tohoto národa! Držme svými modlitbami trestající ruku rozhněvaného Boha! Jistě ji udržíme, protože vždycky modlitba věrných to byla, která přivolala slitování Páně. Jistě si vyprosíme to nejpotřebnější: hodně dobrých, opravdových kněží, kteří by pře-

jali meč a štít pravdy z našich rukou, až ochabnou, až nebudou již schopné práce.

Drazí přátelé! Zamyslete se nad myšlenkou, že mnohý z nás modlí se jenom výhradně brevíř. Jestliže i ten odbudeme a jestliže snad ani ten se nebudeme buď modliti anebo nebudeme se jej modliti dobře, naše duše se zcela odcizí Bohu. A víte, co to pro kněze znamená, odciziti se Bohu? To znamená, že se může státi, až jednou bude požadována oběť, oběť naší ješitnosti v pokoře, že nebudeme uměti přinésti tuto oběť.

Kněží, kteří se rozloučili s Církví, byli kněží, kteří se nejdříve rozloučili s modlitbou. Nejdříve ji odbývali, pak zcela správně logicky usuzovali: Když to modlitbou není, nejlepší bude vyúčtovati s tím již úplně. S ubýváním modlitby ubývá úměrně smyslu pro nadpřirozené. Z kněžského života stává se pomalu jen jakoby funkce, až se setkáme s knězem, jehož srdce jest srdcem zcela tohoto světa, jenž nanejvýše bude chápati svoje povolání ve smyslu humanitářsky osvíceném, jenž bude pohrdati vším opravdu náboženským. Když pak zavanou vichry, lehko jest vytržena jeho víra, protože nemá již kořenů, protože kořeny uschly, když se jim nedostalo nadpřirozené vláhy. A nadpřirozená vláha duše a kněžské duše zvláště, jest modlitba.

Člověk potřebuje stálého dolévání vnitřních a také nadpřirozených sil. Modlitba jakožto obcování s Bohem nám těch sil v hojnosti dávala. Ona nás stále přibližovala a spojovala se zřídlem nadpřirozeného, s Bohem. Vzdalování od modlitby znamená vzdalovati se od zdroje života nadpřirozeného a proto jeho vysychání.

Hrozná jest smrt žízni a hrozná bývá smrt kněžského srdce, vypáleného nedostatkem Boha. Nikdo se u něho nezahřeje, on nikoho neposilní, o něho se nikdo nemůže opřít, ani duše, ani ná-

rod. Nesnese nárazů. Kněz bez modlitby hledá jinde svoji oporu. Úměrnost kněžských prodaných srdcí jest ve stejné řadě s ubýváním modlitby. Dobrá modlitba — svatý kněz a šťastný lid, špatná modlitba — špatná služba, žádná modlitba — pocit otravy a otroctví v duši.

.

/

JEŽÍŠ, POMOCNÍK NÁŠ

Kdyby nás děsila všechna jména, která si dává Ježíš sám, anebo která mu lidé dávají, jistým útočištěm a domovem pro všechny hříšníky, pro všechny, kteří kdy pocítí svoji slabost a opuštěnost a potřebu pomoci nadpřirozené, nadlidské, všichni s vděčností vysloví svaté jméno Spasitel.

Vinný kmen, syn Davidův, světlo světa, pokoj duší — jsou sladká jména pro duši věřící, ale toto jméno zachytí všechny za srdce i srdce nejtvrdší. Protože každý z nás v tiché chvílce pocítí a prožije vědomí, že potřebuje spasení, že potřebuje někoho, kdo by se ho ujal, kdo by ho očistil a kdo by mu pomohl výše . . . Všichni někdy uznají, že mají otevřenou ránu na svém těle, že potřebují, aby někdo přišel, který by chtěl pomoci, který by jim chtěl porozuměti, uměl porozuměti a také porozuměl, aby se k nim někdo sklonil a řekl jim měkké, dobré slovo plné něhy a lásky, shovívavosti, aby se našel jednou někdo, kdo by měl konečně také čas pro nás v tomto pádícím chvatu, jenž nás všechny s sebou strhuje a nepopřává nám času pro sebe a druhým pro nás, aby se našel někdo, kdo by dovedl zapomenouti na sebe a jenom na chvíli se s námi obrátí. Aby se konečně našel někdo, jemuž bychom nebyli pouze prostředkem k dosažení jeho vlastní velikosti a slávy aneb moci, nýbrž jenž by chtěl jen a jen se ujmouti naší bídy . . . A dnes trpí všichni lidé. I kdyby zůstali ušetřeni všech zkoušek a bolestí, přece každý z nás nese nějakou otevřenou ránu ve své duši.

Kristus byl takovým Spasitelem, takovým lékařem pro všechny neduhy, pro všechny bolesti, pro všechnu samotu a pláč duší . . . Kristus dal sebe celého všem trpícím a nemocným. Nevyhýbal se ani léčení nemocných tělem. Dal svoji božskou moc, svoji něhu, svoji pozornost, svoji lásku, svůj čas, svoje síly . . . Neznal únavy. Neznal oddechu. Jeho chlebem bylo rozdávání lásky a soucitu. Jeho celý život dá se vyjádřiti: Jest mi líto zástupu! Vždycky mu bylo líto zástupu. Nikdy žádnému filosofu nebylo líto zástupu. Žádný filosof nenosil hlubokou ránu ve svém srdci, žádný nedal dokořán otevřiti svoje srdce, aby všechny nasýtil, aby všechny občerstvil. Spasitel viděl všechny ty, které má přivésti k Otci, viděl v nich ve všech budoucí dítky Boží. Nesmírnou láskou měl nás přivésti k Otci a učiniti z nás dítky Boží. A proto již nesmírná byla láska, která ho k těmto budoucím dítkám Božím pudila, která jeho srdce pro všechny otvírala. Jak krásně to praví bohémský básník pařížský Johan Ric-tus: Pro všechny lidi uzoufaný On vždycky měl kousíček sladké manny . . .

Proto se k němu hrnuly zástupy. Bylo v tom mnoho sobectví, mnoho vypočítavosti, mnoho hledání království tohoto světa, ale přicházeli k němu také hříšníci, aby jim odpustil, aby je uzdravil od duševních ran, které cítili hnisati v sobě. Spasitel ujal se všech svých dítek, a ve všech viděl bratry, které má uzdraviti svou krví a přivésti k Otci.

Již jsme si příliš zvykli na lehkost, s jakou můžeme odložití svoje hříchy či jich býti zbaveni. Neprožili jsme snad bolesti těch, které hřích dusí a tíží a kteří neznají cesty, jak by se jich zbavili. Neznáme snad tak dosti bolesti těch, kteří neznajíce svátostí anebo nedůvěřující jim, zůstávají sami se svými hříchy jak s klubkem ha-

dů v duši, zmítající se ve svých hříších a nedovedouce se z nich vymaniti. Také snad jsme neprožili muka těch, kteří cítí hrůzu z poskvrněné duše, ale nedovedou se vzchopiti, nedovedou najíti odvahy, aby složili hříchy a nevlekli je s sebou jako mrtvoly.

Ve středověku znali prý jeden strašný trest, totiž přikování zločince k mrtvole jeho předchůdce. Kudy se hnul zločinec, všude za ním chrasťily kosti, provázel jej mrtvolný puch . . . Taková je situace hříšníka, který vleče s sebou mrtvolu hříchů, mrtvolu svých ctností, své šlechtnosti. Jenom člověk otrlý a cynik necítí tak často hrůzu svého postavení . . . Duše jest rozpoltěna. Hřích ji rozetíná, rozeklává. Připoutává ji k nízkosti a malichernosti, zatím co člověk samovolně touží výše.

Nikdo není jist před hříchem! Obchází jako večerní stín, co není zalito dokonale jasným světlem Páně, všechno může najednou býti zataženo také stínem hřichu. Ke každému z nás plíží se hřích. A jak se dovede plížiti! Blíží se k nám nejraději ve chvílích únavy, anebo pokoření, tehdy, když jsme poctivě pracovali a nebyli jsme uznáni, když vidíme slávu Boží v činech svých bratří a my místo, abychom se radovali, že je Pán oslaven, podléháme pocitům žárlivosti a závisti . . .

Nikdo neví, jaký bude západ jeho života, třebaže by červánky byly sebe slibnější. O cedry libanonské opíralo se již v církevních dějinách tisíce duší, tisícům ukázaly světlo, tisíce ustrašených ptáčat našlo klidu a útočiště v jejich stínu, a když jednou zaburácela bouře, cosi podrylo celou libanonskou půdu a ten, který druhé držel, živil a očišťoval, pojednou klesá jako by podřat! A nejsou tak vzácné příklady těch, kteří dovedli všechno obětovati a všechno dáti, že na konec klopýtli o zdánlivou maličkost, jako onen

poustevník na poušti, který všechno opustil, ženu, děti, bohatství a skvělé postavení a na konec přilnul vášnivou láskou ke starému strupatému kocourovi. Kolika i kněžím vysmál se ďábel tím, že jim nastrčil na cestu ženu hnusnou, ženu omezenou, ženu ohyzdnou, jako by se chtěl mstít za to, že si zvolil krásu nejvyšší a od pozemské marné krásy mnoho duší odváděl a snad odvedl.

Hřích nejprve působí rozeklanost a rozervanost v nitru. Kdo jedná špatně, cítí, že tím zatížil jaksi svoji bytost, že ji oloupil nejprve o možnost dobrého, a pak o skutečné dobro, které tam již bylo. Hřích nás vzdaluje světla, řádu, dobra — vlastně mluvíme křesťansky — Boha. Buď zcela nás uvádí do jiné cizí země, anebo nás vzdaluje od domova.

Známe hřích! Víme, co napáchal! Jestliže se nám nezdá náš hřích tak hnusným a tak smutného ovoce, popatřme na všechny slzy, na všechny krev, která kdy vytekla pro hřích, na všechny křivdu, na všechny nevděk, na pošlapanou nevinnost, na zhrzené právo, jehož se malí a slabí nemohli proti mocnému hříšníkovi dovolati. Toto jest linie hřichu. Táž linie, na které nacházíme rouhače, bohzrádce. Hřích zůstává ve své podstatě ve všech svých projevech zjevem stejným, jest totiž vzdálením anebo i dokonalým odloučením od Boha. Každý hřích je neštěstím, protože každý připravuje duši o nějakou aspoň podobnost s Bohem, protože každý hřích člověka oddaluje od jeho domoviny, od jeho štěstí. Každý hřích naplňuje nepochopitelným, tajuplným smutkem, protože jest přiblížením k tomu, jež znamená odloučení od Boha. Nemůže to býti než zastření smutkem, odloučení od Boha. Nevěřte prázdným úsměvům těch, kteří myslí, že se obejdou bez Boha. Jsou opravdu ubozí. Stávají se, jak dnes vidíme, otroky věci nejsměšnějších, nejmalí-

chernějších, jakým jest dnešní moderní běsnění sportovní, módní, to blbé, prázdné mnohomluvení v našich kavárnách a ulicích, anebo stává se otroctvím práce . . .

Hřích roztíná celý náš život. Působí, že minulé šlechtnost, krása a dobrota a to, čemu říkáme zásluhy, nemají dalšího vlivu na náš další život. Ochuzuje a olupuje nás hřích . . . A pro nás kněze má další tragický následek tím, že nás vzdaluje aneb i odlučuje od Boha, odtíná nás od našeho zdroje života a síly. A lidé si k nám chodí a budou choditi pro život a pro sílu. Každý hřích v nás oslabuje sílu Boží, síly, které nutně potřebujeme, abychom dovedli stát se nezištně všechno všem, abychom dovedli stále dávat i tehdy, když nás to již nebude přirozeně bavit, kdy nebude nám již práce přirozenou radostí a když se nám stane jenom povinností, těžkou, unavující povinností.

Přátelé, ta častá znechucení kněží v jejich vlastní činnosti jest přecasto způsobena právě odcizením se Bohu hřichem, jenž ucpává přítoky stále čerstvého nadšení a čerstvé síly a lásky k duším. Chceme-li vytrvati dnes, v tak těžkých dobách, kdy lidsky řečeno jest práce naše tak málo útěchyplná, kdy nevidíme úspěchů a snad mnohý z nás se jich vůbec nedočká, protože jenom připravuje cestu budoucím apoštolům. Jestliže se postaví mezi nás a duše a Boha hřích, nevím, jak dlouho vydržíme svoji osamocenost, nepochopení a opuštěnost. Kněz opuštěný a nepochopený, který není stále čím dále tím intimněji spojen s Bohem, nevydrží svoji opuštěnost a lehko může býti sveden k tomu, aby si hledal lidské zdroje útěchy a síly. Neboť v kalných vodách ďábel nejraději, protože nejvydatněji loví.

Hřích konečně obelhává člověka a převrací všechny hodnoty. Hřích nazývá skromnost sla-

bosti, pýchu statečností a vědomím vlastní důstojnosti, tvrdost přísností, lakotu opatrností. Na konec nezůstane z celé mravní stavby, abych tak řekl, kámen na kameni, všechno zpěvrácené. Vyvine z toho svědomí dokonale farizejské, skreslené, které již nikde nevidí hříchu, které se odvažuje klidněji a klidněji a čím dále tím horších mravních zvráceností. Když se pak takový člověk ohlédne zpět po svém životě, najde ke svému zděšení život dokonale promarněný.

Hřích konečně uzavírá přístup milosti. Kdo si navyknul slyšeti hlas hříchu, vyhověti každému jeho volání, neslyší hlasu Božího. Hlomož hříchu tak ohluší jeho svědomí, že neslyší více hlasu Božího, jenž mluví tiše, jenž mluví jemně. Člověk naplněný hřichem nevšímá si již přitahování Boží milosti. Bůh připadá takové duši jako něco těžkého, obtížného. Nastává smutný stav *acedia* . . . kdy Bůh není více radostným faktem duši, kdy se oškliví člověku všechno čisté, všechno duchovní, všechno náboženské, kdy se protiví modlitba, kdy nemůže nikdo pak člověka více omrzeti, než bude-li s ním mluvit o věcech náboženských. A že tento stav není ani mezi námi kněžími vzácností, víte sami z příkladů, že jsou mezi námi bratři, pro které slovo „Bůh“ a „náboženství“ jest jako krocanovi červená barva.

Hřích konečně stahuje člověka čím dále tím hlouběji. Mnohý začal s omluvou, že se jedná jenom o lehký hřích, ale když si člověk jednou navykne na hřích, stahuje jej čím dále tím rychleji do propasti. Málokdy se člověk zastaví před pádem do propasti, když se již s hřichem smířil.

A přece jest naším posláním zbavovati lidi hříchu, uchovávat je nedotčené od hříchu, varovat je před hřichem, strhovat je stále s dráhy hříchu. Máme býti strážci bdělými před nepřítelem, který chce lidi hřichem učiniti svými, zne-

přáteliti je s Bohem a uloupiti jim věčné štěstí.

Věčné štěstí a především synovství Boží. Co bolesti stál hřích Spasitele, co bolesti jej stálo býti Spasitelem...! Jsme spojeni kněžstvím, s tímto hlavním posláním Kristovým, jímž byl boj proti vině, zhlazení viny. Není proto nic abnormálnějšího, nic nestvůrnějšího, než když ten, který má vésti boj proti hříchu, podáváti léky proti hříchu, oživovati lidi hřichem ztracené, když sám propadne vině...!

Obdivujeme velké kněze-lidumily, kteří dovedli se obětovati pro těla svých bližních, ale vždycky jest láska k bližnímu jenom cestou k jeho duši. Pod trpícím tělem skrývá se trpící duše. Té chce především pomoci křesťanská láska, ji chce především zachytiti, aby ji bolest a strádání těla nepohltilo...

Vznešenější jest naše poslání dobrodinců duší. Slitujme se, přátelé, nad nemocnými dušemi! Kéž jsme si vždy vědomi toho, čeho od nás lidé především očekávají. Budme bdělými strážci věřících! Nemůžeme se nikdy omluviti drzou odpovědí Kainovou: Což jsem já strážcem svého bratra? Ano, jsi strážcem za každou duši, která kdy přišla s tebou do styku, za každou ti bude odpovídati, za každou duši, podle tvých schopností, podle možností i milostí, kterých jsi mohl dostat! Jak za to budeš odpovídati, jestli jsi si uzavřel cestu k milostem, které jsi mohl dostat pro sebe a pro duše svěšené?

Nebudme nikdy shovívaví ke hříchu! K hříšníkům ano, ale ke hříchu nikdy! Neomlouvejme snadno hříchy, třebaže budeme hříšníky vždy přijímatí s otevřenou náručí! Nazvěme vždy před svými ovečkami hřích jeho pravým jménem! Nebudme nikdy němými psy! Musíme býti bdělými, neúprosnými psy Páně — Canes Domini, kteří vědí, jak velké statky v duších bližních jsou nám

světeny a jak velice o tyto statky hřích usiluje.

Jako Ježíš Kristus budme však vlídnost a láska sama ke hříšníkům! Hledejme jich všude, kde se dá! Nečekejme, až duše za námi přijdou. Od toho jsme pastýři duší, abychom šli za svými ovečkami, abychom se nedali odraditi, jestliže ovečky naše nás nepřijmou vždy laskavě. Nebývá vždycky hlazena ruka operatérova, jenž provádí bolestný řez! I proto nás lidé mnozí nenávidí, protože v nás vidí ty, kteří jim odnímají lesklé bračky — jejich hřichy — ve kterých jim bylo dobře jako v peřince. A když je nalezneme, najdeme si cestu k jejich srdci! Kněz, jehož srdce hoří láskou Páně, najde vždycky tuto cestu, neboť v něm pracuje láska Páně a ta je všemohoucí!

Věřme, bratři, ve všemohoucnost lásky k duším! Nemáme snad i my na svědomí, že jsme byli tvrdí k hříšníkům a tak, že jsme ulomili tolikrátě nalomenou třtinu?

Nebyli jsme sami svým bližním příležitostí a příčinou ke hříchu? Kněžská pohoršení, kněžské veřejné hřichy . . .! Všechny odpady národů, všechna mravní zpustlost jest z kněží —! Jestliže sůl bude zkažena, čím budeme soliti? Světlo světa jste — jestliže zhasne, jak půjdou lidé temnotami života . . .? Víím, že jest nesprávné, aby se lidé řídili naším zlým příkladem, ale nezapomínejme, že náš zlý příklad jest aspoň, a to nejčastější, omluvou pro hřichy lidí slabých a zlých!

Ježíš jest velký bojovník s hříchem . . . My, rozdateli ovoce tohoto boje. Nejblíže Ježíši nej-světějšímu, nejtěsněji s ním spojení! Necítíme hrůzu při pomýšlení, že my, kteří máme druhé očišťovati, sami bychom svaté kněžství Kristovo poskvřňovali, že bychom ubírali jemu na působnosti, že bychom druhé měli dovésti k nebeské bráně, abychom sami na věky byli přikováni ke hříchu, který jsme si vzali za životní úkol potírati?

Nebyl by to nejradostnější triumf satanův, kdyby se mu podařilo pomstít se nad námi za všechny duše jemu uloupené, kdyby nás nakonec hříchem si přikoval k sobě a ke svému věčnému neštěstí?

UTRPENÍ PÁNĚ

Drazí bratři! Neznám lepšího prostředku, který by nás zastavil na cestě kariéry, kdy chcem si svým duchovením stavěti mosty pozemského pohodlí, pozemského štěstí, než zadívati se upřímně na svatý kříž Ježíše Krista. Není lepšího prostředku, aby nám zhořklo všechno to, v čem bychom mohli ztratiti svoje kněžské srdce a svoje štěstí, než zase popatření na svatý kříž. Ježíš Kristus zmátl křížem lidskou vypočítavost a lidskou moudrost. Jestliže nás omamuje sladký dech pozemské lásky, srovnejme všechnu nejsilnější lidskou lásku, srovnejme ji s láskou Ježíše Krista na kříži obětovaného a ukáže se nám lidská láska v ubohé bezmocnosti. Jestliže nás láká a svádí pozemská radost, která nám ukazuje svoje rozkoše, srovnejme ji s hořkým utrpením Páně, které Spasitel pro všechno nedovolené a pro všechno, co nás odvádí od Boha, vytrpěl, a uzměme smutnou a tragickou tvář rozkoše. Zhořkne nám všechna nedovolená radost, když zvážíme veškerou hořkost, kterou pil Spasitel při utrpení za všechny naše viny, které chtěly hledat proti Bohu a vedle Boha svoje radosti nedovolené anebo nedostatečné. Při popatření na utrpení Páně také zvedne se naše důvěra a síla. Není divu, když v těchto smutných dobách tolik kněží kolikráte jest napadeno černými myšlenkami, že všechna jejich práce a obět jest nadarmo, že to všechno jest asi již zbytečné, že by bylo nejlepší ponechati svět jeho osudu a neplahočiti se zbytečně. Kdo poklekne před křížem, uvědomí si,

že Spasitel za všechny umřel, i za ty, které my beznadějně skoro chceme již ponechatí jejich osudu. Kdo se zadívá do svatých ran Jezu Krista vzpomene si, že tato láska jest láskou všemohoucí. Ten, který objal celý svět a všechny lidi, který unesl všechny hříchy celého světa, že také trpěl i za ty, nad kterými my již pomalu ztrácíme naději, že zjednal dosti milostí i jim, že i pro ně dal nám Kristus dosti prostředků, že i je Kristus miloval, a proto že my nesmíme tyto duše i zdánlivě ztracené a svaté lásce se vzpírající, opustiti, že musíme zůstatí u těchto duší tak dlouho, pokud ještě zůstává jediný úder jejich srdce, pokud ještě zůstává láska Páně a ta zůstává pro ně až do onoho posledního dotknutí lásky Boží.

U rozpiatých paží božského Spasitele naučíme se všechny objímat podobně jako Spasitel všechny lidi zahrnoval do svého náručí a nikoho z něho nevyloučil, ze svého svatého srdce. Nemá práva učedník vylučovati někoho, koho Mistr miluje, nemá práva lámati nad někým hole služebník, za koho Spasitel až do posledního okamžiku spíná ruce k nebesům a obětuje svoji krev a svoji lásku Otcí nebeskému . . Jedna krůpěj sv. krve Páně stačí obmýti hříchy celého světa, a když máme tolik té svaté krve, celé moře její když máme ve své moci, přátelé, co může nám odolati co bychom nemohli překonati touto láskou, která jest přec láskou všemohoucího Boha? Tato všemohoucí láska všemohoucího Boha jest i naší. V ní máme klíč ke všem lidským srdcím i k srdcím, které jsou uzavřeny na kolik západů moderními hesly, požívačností, hříchy i zlobou. Kristus otevřel peklo a přemohl jeho vládce; i my jsme ozbrojeni touto silou v krvi Páně. I my měli bychom vyvraceti základy pekelné a vyrvávati mu duše z jeho jícnu silou toho, který přemohl satana, který jej viděl ve své krvi padati

s kříže, na nějž si při ukřížování vylezl v domněnání, že zvítězil, že přemohl Krista, viděl jej padati přemoženého láskou. Láska Kristova přemohla zlobu satanovu. Ani proti nám ničeho nemůže tento satan, jestliže se budeme posilňovati utrpením a krví Páně a jestliže v jeho krvi se budeme přibližovati k duším nesmrtelným, jestliže nebudeme tolik spoléhati na své slabé síly a více budeme spoléhati na sílu krve Páně a na všemohoucnost jeho oběti Lásky.

Prosím vás, drazí bratři, abyste prošli se mnou zbožně Utrpení Páně, a abyste dnes večer každý promeditoval toto hořké Utrpení. Postavme se živě pod kříž! Uvažme příčiny jeho, uvažme ovoce jeho! Ujišťuji vás, že vstanete zase s novou silou do nového dalšího boje, až se zase vrátíte do svých osad, ze kterých vám třeba peklo učinilo podobné peklo v malém; i ujišťuji vás, že oživení touto svatou historií zdánlivé porážky, kterou se jediné dobývá vítězství nad dušemi, zase se dáte znovu a s novou chutí do boje o každou duši, o každou bez rozdílu.

Jaká jest první a základní příčina utrpení Páně? Prvá neposlušnost odvrhla lidstvo od Boha. Kristus měl naprostou poslušností zaplatiti za prvou neposlušnost člověka. Člověk chtěl býti Bohem a proto se Bůh stává člověkem. Člověk sáhl rukou svatokrádežnou na prvou obět, Hospodinu zasvěcenou. Chtěl míti život Boží a proto Bůh stává se člověkem, běře na sebe tento život poskvrněný vzpourou, a přijímá smrt, aby nám v této smrti vrátil ztracený život.

Utrpení Páně jest tak bohaté pro rozjímání o nepochopitelné lásce, že nikdy nevyčerpáme tohoto svatého předmětu . . . Položte vedle sebe: Nevděk, vzpouru, zlobu prvního člověka, který se odvděčuje Bohu za všechny jeho dary tím, že ani nechce uznati jej za Pána — a vedle toho lás-

ku Boha, který nezavrhnul na věky člověka, nýbrž používá této příležitosti, aby ještě více dokázal svoji lásku k lidem. Nikdy bychom se snad nedozvěděli o této nekonečné lásce Boží, kdyby nebylo prvního hříchu. Takto chápeme slova Exultet: O felix culpa . . . O certe necessarium Adae peccatum. Prostý člověk sám ze sebe by se neodvážil vyřknouti tato velká slova.

Ale, což nemohl Kristus jinak zadostiučiniti za hřích? Bez takových muk a bolestí? Ale vždyť se právě jednalo o vykoupení i samé bolesti. Postavením vůle naší proti vůli Boží nastává konflikt člověka a všeho, co jeho bylo a jest, s vůli Boží. Tak povstává bolest, protože nelad, protože rozpor toho, jenž ze sebe nic nemá s tím, jenž jediný jest jeho dárcem štěstí. Z tohoto nepřátelství povstává všechno hoře na zemi . . . Proto přijímá Kristus veškeré utrpení a všechnu bolest, aby ji zvedl, aby ji zhodnotil. Člověk neuměl užítí bolesti. Jenom pod ní stenal a úpěl. Kristus proto přejímá všechny druhy bolestí, všechny stupně utrpení, aby je očistil, abychom v něm mohli naléztí kladné hodnoty . . . V utrpení Páně není žádné utrpení ztracené, v němž můžeme naléztí svatý smysl kříže. V něm ztrácí kříž svoje prokletí a stává se nám mostem k Bohu, návratem k lásce Boží. My lidé jsme takoví, že uvěříme lásce teprve tehdy, až ji vidíme krváceti, obětovati. Spasitel chtěl takřka vynutiti naši důvěru v lásku Otce, a proto podstoupil muka nejpalcivější, aby nikdo, kdo jest dobré vůle, nemohl pochybovati ani stínem, že jest nad námi Bůh, který opravdu miluje lidi, když dovede jim poslati Syna do takových bolestí a muk. Krev Páně jest krví volající nejenom k nebi, nýbrž i k lidem a k zemi: Viz, jak jsem tě miloval! Jen za svoje jsme s to přinést takové oběti. Můžete býti cizí Otci nebeskému, když dovedl tolik lidstvu dáti?

Neboť praví Mistr: Nikdo nebéte od mne mého života, nýbrž já jej dobrovolně dávám! Nic by nez mohli farizeové, nic nebylo snazšího Ježíši než sestoupiti s kříže, než dáti si zavolati pluky andělské, které by rozehnaly tuto smečku krvežiznivou kolem jeho kříže. Toto bylo vrcholné pokušení ďábla: Uvěříme v tebe . . . Jestliže lidé neuvěří Kristově lásce, neuvěří ani jeho moci. Jestliže neuvěří zázračné moci slitování Spasitelova, jak by uvěřili moci konající divy vnější! A jest to i útěcha pro nás. I nám nabízejí lidé, že by nám uvěřili, kdybychom to křesťanství učinili přístupnější modernímu člověku, kdybychom ho osvobodili od pokoření se rozumu před věrou . . .

Bylo za všech časů dosti kněží, kteří uvěřili volání: Sestup s kříže, s tohoto kříže potupy, jenž jest pohoršením pro Židy a bláznovstvím pohanů! Kolik kněží za všech dob chtěli křesťanství učiniti příjemné, milé salonfähig . . . Sestoupili s kříže, smlouvali s pravdami a požadavky Kristovými. A výsledek . . . Když opadly vody prázdného nadšení, zůstali tito trosečníci sami. Viděli, že jdou za nimi lidé prázdní, malicherní, plni špatností . . . kteří přece neuvěřili . . . neboť se jim nejednalo, aby oni uvěřili, nýbrž aby někdo sestoupil s kříže, s kříže, na němž jedině jsme nepříteli postrachem. Jedině na cimbuří kříže jsme před peklem bezpečni. Jakmile sestoupíme s bláznovství kříže, s jeho celé pravdy, již jsme v davu, který se řítí po široké, pohodlné cestě, která vede bez oběti a bez kříže k zavržení. Nejednalo se jim, aby mohli uvěřiti, ale abychom přestali věřiti my, aby bylo zase o jednoho varovného karatele, o jednoho rušitele spánku v hříchu méně . . .

Ježíš trpěl, aby nám ukázal v nejvyšším stupni všechny ctnosti, kterých potřebujeme, abychom přišli k Otci. Vzdal nejvýmluvnějším způsobem poctu Otci nebeskému, protože mu dal svůj ži-

vot, kdežto my tak neradi mu dáváme, aby jeho vůle pouze náš život řídila. Pýcha nás odvrátila od Boha a způsobila všechno zlo na světě i v duších lidských. Proto ukazuje nám Spasitel svoje otevřené rány, abychom viděli, jak strašným je hřích, abychom na hloubce jeho svatých ran viděli hrůznou hloubku svých vin a hloubku pekla, které nám bylo uchystáno, které lidstvu musilo býti uchystáno... Ukazuje nám v hlubokosti ran svých, jak jsme měli my býti hluboko pokořeni pro svoji maličkost před Bohem. Svaté rány ukazují nám, proč byla tak hrozná urážka Boží, protože On je nejvyšší majestát a my jsme nic, kteří ze sebe ničeho nemáme, kteří ze sebe ničeho dobrého nejsme schopni, že ke všemu musí se nám dostat Boží pomoci a síly...

V ranách Jezu Krista vidíme velkou lásku, jakou se má člověk blížit Bohu. Ježíš Kristus ničeho nelitoval, ničeho nešetřil, aby ukázal, jak máme milovat Boha, jak mu máme býti za všechno vděční, jaké lásky a jakých obětí zaslouží si Bůh, jak velice má býti milován. Rány Krista Pána jsou nám školou lásky k Bohu a pravého oceňování jeho velebného majestátu.

Nikde se pak také nenaučíme oceňovati lidskou duši jako právě v utrpení Páně. Kolikráte bychom chtěli již zavrhnouti mnohou duši, kolikráte se nám zdá, že ten český úhor duší jest tak tvrdý, že právě není nikde tak tvrdá, jako pro nás a u nás, kolikráte se nás vzmáhá omrzlost a únava. Zdá se nám, že jsme vykonali příliš mnoho pro lidské duše a že to bylo všechno marné, že si naši bližní nezaslouží tolik lásky od nás. Ježíš Kristus proto rozpíná dokořán svoje náruči, otvírá dokořán svoje srdce, aby nám ukázal, jak velké ceny je člověk. Když On neváhal i za nejposlednější duši všechno dáti a všechno obětovati, i za nejposlednější duši, i za tu, která bude

ztracena a která nechce odpuštění a která nechce jeho lásky i když za ni Kristus prolil svoji krev, přátelé moji, jak velkou cenu má lidská duše, jak jest něco vznešeného a velkého, když byla takovou cenou vykoupěna, i když byla takovou láskou tak horoucí a tak nekonečnou a vše obepínající láskou milována. V utrpení Páně se učíme všechno podniknouti pro duše, které stály Spasitele tolik utrpení a tolik bolesti, které Mistr náš s takovou láskou a péčí hledal, po všech cestách i na rozcestích i za plotem, jako dobrý pastýř.

Ježíš Kristus jest králem apoštolské lásky, pastýřské lásky právě na kříži . . . Proto tak vysoko vystoupil, aby dobře viděl na všechny duše, aby se mu ani jedna neztratila, aby ani jedna neunikla jeho svaté lásce . . . Postav se pod kříž, než se ti zachce nad někým zlomiti hůl a někoho ztratiti, když se ti bude zdáti, že již příliš jsi vykonal pro nesmrtelné duše a že si ony toho ani nezasluhují, a také si nezasluhovaly Krve Páně, a přece On, nejsvětější a nejnevinější ji za ně prolil. Exemplum dedi vobis . . . Slyšíte, jak On hledá na kříži všechny duše? Kristus zemřel za všechny. Všechny pod křížem viděl, všechny, kteří kdy půjdou dějinami, se vším, čím půjdou obtížení a naložení . . . A jak by neviděl hodně zřetelně ještě s větší láskou ty, kteří mají rozdávat jeho lásku, zpřítomňovat jeho Obět a rozdávat ovoce lásky jeho vykoupění!

Kněží byli hodně blízko jeho svatému srdci. Pro ně přichystal ve svém svatém srdci zvláštní místo a zvláštní útulek a zvláštní síly a milosti, aby mu mohli přiváděti zbloudilé ovečky. To k nám volal bolestně: Žízním! Snad si nemyslíte, že Kristus žíznil žízní přirozenou, On, který odmítnul pít . . ., který jenom okusil kyselý hysop? To po duších žíznil! Po tom, abyste vy přejali

jeho lásku, abyste ji rozlévali, abyste se přičinili býti dobrými nástroji a prostředníky jeho kněžství a jeho lásky, abyste šli až do končin země pro jednu, jedinou duši nesmrtelnou.

Bratři moji, obnovte si v duši odpověď, kterou jste dali Ježíši Kristu, když jste po prvé slyšeli jeho naléhavé volání: „Jest mi líto zástupu,“ když jste vnímali duchovně jeho slavné „Žízním“. Každý z nás měl takové chvíle, kdy zcela blízko byl žízni Kristově, kdy procítil, kdy prožil krutou bolest nad záhubou tolika drahých, dobrých duší... Nestyďte se občerstviti, obnoviti v duši mladistvý zápal... Bude to jenom svatý zápal Jezu Krista, který vykřesalo ve vaši mladé duši bohoslovecké Kristovo svaté: Žízním! Snad procházíte oněmi chvílemi, kdy se cítíte osamoceni, nepochopeni. Zdá se vám, že váš kněžský život byl nadarmo, že musíte zvolati: Pane, celou noc pracovavše, nic jsme nelapili... Snad se vám všechno zhroutilo, o čem jste snili, snad jste všechno ztratili, snad jste doznali ve svém kněžském životě mnohých a mravních porážek, snad jste někdy sami dali hlavu do dlani a řekli si: Zradil jsem krev spravedlivého... Nepověste se na stín zoufalství, nýbrž Ježíši na jeho svatou šíji, podívejte se Ježíši do očí, do jeho hlubokých očí, jimiž se podíval do zraku Petrovi. Poslyšte jeho hrozné volání: Bože můj, proč jsi mne opustil? Jest to volání strašné, které se zařezává do kostí, volání, kterým Ježíš procítil všechnu naši opuštěnost od Boha, všechnu bídu duše, která necítí, že jest Bůh s ní, že nás nemůže opustiti, která jest zahalena mraky, smutkem, opuštěností, osamocením... Nechoďte v takových chvílích nikam jinam, nechoďte k ženě, nechoďte k omamným jedům, nechoďte k prázdným lidem, jděte k Ježíši! Na každého přijdou takové chvíle. Staří bratři mohou vyprávěti o těchto strašných požá-

rech . . . , i to mohou potvrditi, že zvítězili, když se dovlékli s napětím posledních sil ke kříži . . . Nebojujeme sami! Kristovo utrpení nám zjednálo sílu a posvěcení naší bolesti.

Pak můžeme klidně očekávat svého Consummatum est! Klidně, protože On je Otec, On ví, že jsme mu chtěli sloužiti, že jsme nehřešili ze zloby, že jsme klesali ze slabosti, On ví, že jsme na konec chtěli jej milovati. On nebude počítati jenom naše provinění. Když odmění i podanou číši chladné vody, jak by nepočítal naše absoluce, všechny útěchy, jimiž jsme zvedali duše ve zpovědnicí, na kazatelně, ve styku s bližním! A pak již čeká nás jen otevřená rána svatého boku Kristova. Ta rána se nezavřela, svatá rána srdce Páně zůstala na věky otevřena, na věky, pro všechny tuláky lásky, pro všechny, kterým byl svět malý. I vám byl svět malým! Opustili jste jej a hledali jste Krista. V jeho svatém srdci jste se ukryli.

Drazí bratři! To ať je vaší svatou tvrzí! Když každý má v něm místečko, jak by je neměl kněz, který jest průtokem jeho svaté lásky! Průtok jest spojen prvý bezprostředně se zdrojem, s hlavní tepnou, s hlavním tokem. Naše jest prvé místo ve svatém srdci Páně! Věčně otevřené všem, věčně otevřené i nám kněžím, i našim srdcím upracovaným. Naše jest jeho srdce a naše jest jeho svatá láska! I kdyby nám všechno vzali, kdyby nás o všechno připravili, ze svatého Srdce Kristova nic a nikdo nás nevyhostí!

Quis nos separabit a charitate Christi?

D u š e K r i s t o v a , p o s v ě t m n e !

KNĚŽSKÉ MLÁDÍ A KNĚŽSKÉ STÁŘÍ

Mládí, doba slibů, květů, úsměvů, prvých rozběhů. Prudké v lásce, nesmiřitelné v nenávisti, rychlé v řešeních, obětavé mládí, které dovedlo všechno dáti, všechno nabídnouti, které se netáže dvakráte, které rádo obětuje. Mládí, které v minutě rozřeší problémy, jež věky nerozřešily. Mládí dovede v několika hodinách sestaviti plán, vypracovati jeho uskutečnění, ačkoliv rozvázný muž by na to potřeboval několika měsíců anebo i let.

Mládí, které prostě dobývá, loupí, drancuje, bezohledně odsuzuje, které vidí jenom svoji mladistvou sílu a problémy před sebou nerozřešené, s tichým obviněním na rtech, aneb aspoň v srdci pro ty, kteří šli před námi, jak oni mohli neviděti oněch problémů, jak mohli jich neřešiti a dokonce nerozřešili.

Vzpomeňme si na své první mše sv., jak jsme cítili blízko Krista, jak jsme se opíjeli jeho svatou Krví, jak jsme se vinuli k Bohu Otci! V srdci nám tehdy hořelo pevné přesvědčení, že jsme údy svatého kněžství Kristova, že jsme druhým Kristem a podle toho jsme prchali před sebemenší poskvrnou života.

Krásné jest každé mládí, ale nejkrásnější ze všeho je kněžské mládí. A běda tomu, kdo toto mládí prohýří, kdo nepochopí jeho zatajenou, tajuplnou krásu! Potrestá nejvíce sebe, protože krása kněžského mládí dovede býti nejjistější útěchou a silicí, krásnou vzpomínkou v pozdějších dobách bouří a ztroskotání.

Kněžské mládí, kdy duše byla naplněna Bohem, kdy se jí zdálo, že tak dobře rozumí Bohu, že svaté pravdy pronikly celou duší, kdy stačilo svatých pravd se jenom doknouti, jenom se nad nimi zadumati, a již se hrnuly myšlenky, těžko je mladý kněz rovnal. Zdálo se mu, že každá metoda a každá homiletická forma by tato slova jenom spoutala, vzala jim jejich sílu a průbojnost.

Jaro kněžské zpovědnice, kdy k naší zpovědnici přiklekali hříšníci po tolika letech, kdy jsme my je slyšeli vzlykati štěstím ve zpovědnici, kdy jsme jim vraceli po tolika třeba letech pokoj a mír do duší. Krásné zpovědi čistých duší, panen a hrdých jinochů, kteří chtěli svůj život řídití Ježíšem a pro něho žítí. Zpovědi dětí, roztomilé a napínavé pro dětský neklid a nepokoj, kdy přiklekali kluci se ztajenou hrdostí nad dlouhou řadou svých hříchů, kdy přiklekala děvčata, která již projevovala prvou svou naivní koketorií bráti si s Pánem Bohem, kdy si myslila, jako by svým uculováním Pána Boha k odpuštění přímo naladila.

Mládí kněžského rozlévání útěchy u lůžek nemocných, jež jsme takřka svýma rukama podpírali v jich hodině nejbolestnější.

Ale rychle přešlo toto mládí, aniž jsme se nadáli a mužná doba a podzim života nastal, aby si podávaly neznatelně ruce se zimou.

Šedé je to slovo, pusté a smutné. Smutné bývá kněžské stáří! Obilí jest svezeno do stodol. Ti, kterým jsme lámali chléb života, které jsme vychovávali, které jsme svátostmi opatrovali, ti všichni jsou rozptýleni životem anebo smrtí... Jenom v našem životě táhnou se hluboké koleje. Čím bohatší byla zeň životní, čím těžší náklady vezli jsme do stodol svého kněžství, tím hlubší koleje plné kalných vod zůstaly nám jako památka dědictví z těch krásných dob žní, plných práce a plných námahy...

Odvezli jsme obilí do stodol. A nyní stojí prázdná pole. Syrový vítr honí se po nich, nikdo nejde okolo nich, nikdo se u těch našich vypleněných polí srdce, myslí, lásky naší nezastaví . . . Všude je pusto a prázdno. Prázdno v naší mysli. Nerozumíme dnešnímu ruchu a shonu a proudění myšlenek. Tak těžko se naše myšlenky soustřeďují!

Když otevřeme knihu, knihy oněmí. Dříve jsme chodívali na hostinu k nejlepším duchům světa. Hovořili jsme se svatými otci a theology a nyní, když otevřeme knihy, poznáme, jak jsou prázdné, že jest v nich mnoho slov, snad mnoho nových slov, ale málo skutečných nových myšlenek.

Jsme osamoceni, mnohdy i opuštěni. Připadáme si jako hlas volajícího na poušti. Když voláme, nic se neozve v ohlas. Náš hlas již zanikl, již nám ho nikdo nevrací. Již po něm nikdo netouží, již ho nikdo nelituje. Přišli noví, přišli jiní, kteří udivují svým ohněm a svou novostí a životem.

Učili jsme, napomínali, těšili, zvedali, volali, hřměli, ale nic se nám již nevrací. Vše zapadlo. Vše již zaniklo. Jako bychom mluvili k mladým cizí řečí, anebo jako bychom vedli hovory k hluchým. Copak jsou to cizinci, kteří nás obklopují, anebo jsme se probudili jako v pověstech po nějakém tisíci roků, že jsme tak tu osamoceni duchovně?

A nejstrašnější jest, když se zima kněžského stáří vplíží i do srdce. A ani to není tak vzácné. Právě trpí jí kolikráte ti kněží, kteří se docela rozdali, kteří všechno dali, ti právě kolikráte cítí rozdíl mezi ohněm, který v nich dříve hořel, a mezi únavou, která se jich dnes zmáhá, když vidí lidskou bídu, že ho jaksi nechává chladným, že necítí tolik milosrdenství pro hříšníky, že ho spíše přemáhá pocit touhy po spravedlnosti, aby bylo pomstěno tolik zlé vůle a tolik mravní zbabělosti, se kterou se setkala jeho láska a snaha.

A přece bychom měli rádi působiti a rozšiřovati království Boží. Rádi bychom chtěli uvésti lid do těch vábivých dálek, jež jsme poznali svým duchovním životem, ale jak se dostati k těmto duším a co podniknouti, abychom se svou slabostí probili tolika překážkami, na něž již nejsme připraveni, k nimž jsme již nedorostli?

Jak se, drazí bratři, osvobodíme od této zimy, od této bolesti stáří, jež jest naší bezmocností? Někteří si věc řeší tím, že praví: Život nadpřirozený jest prostě dílem Boží milosti. Bůh prostě chce anebo nechce takovým způsobem milosti dáti, té či oné práci mojí požehnati, nechce prostě, aby se milosti dostalo mému lidu, který tak zatvrzele a vytrvale milost odmítal. Někteří prošedivělí starci razí heslo o duchovní méněcennosti našeho národa, o tom, že náš národ jest definitivně ztracen, že nemá vlastně domácího práva v křesťanské rodině, že prý nebyl nikdy řádně pokřesťanštěn. Národ Václavův, Ludmily, národ Jana Nepomuckého a Sarkandra!

Druzí ovšem cítí, že Bůh si žádá s milostí i naši spolupráce, že máme my tu milost zprostředkovati a rozdávat, že Bůh jde se vším k duším prostřednictvím kněžských rukou. Jestliže tedy Bůh chce, abychom působili a rozdávali milost a byli jejími prostředníky, jak může dopustiti, abychom byli tak bezmocni před tváří nepřítelů?

Jak to všechno vyřešiti, kde najíti odpověď na svoji bezmocnost, na zimu a tesknost stáří?

Bratři moji! Kristus vystoupil na Golgotu, aby tam vytrpěl nejenom smrt, nýbrž i opuštěnost od lidí i od Boha. Po tomto opuštění vyřkl svoje: Consummatum est — a pak dokonal vykoupení. My víme, že náš život obětníků musí býti podobný tomuto životu Jezu Krista. Bůh žádá od nás kněžské i tuto hořkou, nejtrpčí zkoušku a obět, totiž obět opuštěnosti.

Abychom si uvědomili, že všechny úspěchy a všechno ovoce, jež jsme sklízeli ve svém kněžství, že nebylo to působení naše, našeho lidského talentu, že všechno ovoce naše bylo nadpřirozené, a že proto nemůžeme čekatí to, co může čekatí jiné stáří, totiž radost nad dozrálým ovocem. To ovoce není naše, nepatří nám, bylo to ovoce svatého kněžství Kristova, bylo to ovoce nadpřirozené milosti a my jenom byly průtoky.

Kristu se nyní zalíbilo ony milosti sváděti jinými průtoky a proto musíme se naučiti onomu vrcholnému umění, umění odejítí, umění přenechatí mladším svoje pole a svoji působnost.

V tomto světle pochopíme všechny ostatní příznaky zimy a budeme je uměti zhodnotiti a jich použití v dobrém.

Jestliže naše myšlenky jsou již unavené, víme také, proč jsou unavené, že jsou unavené hledáním, jež tu na světě nemůže býti ukojeno, jež čeká na ukojení nejvyšší, na spojení s pravdou samou, s pravdou, která jediná dá nejvyšší nasycení, které jsme tu na světě hledali a marně hledali, až nás všechno pozemské myšlení unavilo a jediné nám dalo prožité poznání, že naše mysl jest stvořena pro více pravdy a pro vyšší pravdu.

Ona myšlenková únava, ono prohlédnutí prázdnoty, a ubohosti všech lidských myšlenek i myšlenek božských pravd, lidského však vyjádření, jest nutným následkem právě životní zkušenosti, jest to něco obdobného jako noc duše, která nastává u mystiků, kteří poznali lépe Boha a poznali v tomto poznání také nedostatečnost veškerého lidského slova a mluvení o Bohu a jeho svatých věcech. Temná noc duše, kdy totiž si člověk uvědomuje neúměrnost slova lidského a pravdy, kterou chce vyjádřiti, jest největší trýzní mystiků, těch, kteří dosáhli vrcholu nadpřirozené dokonalosti.

Podobně únava kněžského staří, kdy se staří jenom útrpně usmívá všem květnatým, opentleným slovům mládí, jež hledí již jenom na podstatu věcí a netrpělivě odmítá všechno řečnění kolem svatých pravd a kolem lásky Boží a jest vlastně již předzvěstí duševní zralosti. Není to trestem, musíme rozuměti této noci kněžského staří, této temné noci ducha a snažiti se o to, abychom si s Bohem rozuměli, čím dále tím více beze slov, aby splynula prostě naše srdce a naše vzájemné lásky.

To, čeho se staří bratři bojí, jakožto nedostatku myšlenek jest pouze vyžíváním k tomu, aby pro nás, kteří jsme poznali marnost a zbytečnost a ubohost všeho, čemu lidé svoje srdce prodávají, aby pro nás neexistovalo nic, jenom Bůh a já, než On a my, jeho pravda a láska a naše duše dychtící už jenom po něm, už jenom po spojení s ním.

Knihy vám již ničeho nepraví. A co by vám, starým, udřeným kněžím, mohli na konec již říci knihy? Slova a jenom slova! Vy však máte za sebou již život. Viděli jste život do jeho nejstrašnějších propastí, viděli jste všechny jeho záhyby. Nabyli jste moudrosti z hlubin života, a proto nechť vás nečiní malomyslnými, že již knihám nerozumíte! Povznete se již celou bytostí nad moudrost papírovou k moudrosti Boží, k moudrosti nadpřirozené, která všechno vidí již pod jedním zorným úhlem, který je hlediskem nejlepším a nejdokonalejším, totiž pod zorným úhlem moudrosti samé.

Opuštěnost, samota! Seli jste mnoho a sklidili jste tak málo! Totiž ono se vám to málo zdá. Není to málo! I to jest ovoce dozrálého mužství, že neoceňuje příliš svoje úspěchy, že na všechno se dívá z hlediska věčnosti, z něhož vše pozemské a časné, všechno, co jsme mohli z hlediska věč-

nosti, bylo tak ubohé a slabé. Opuštěnost od lidí. Protože jsme milovali Boha, protože jsme hledali, proto jsme nenašli lidi, kteří by byli ochotni nám oslazovati anebo také ztrpčovati stáří.

Proto nás konečně Bůh osamocuje, abychom našli lépe a dokonaleji jeho, abychom lépe, v klidu a samotě, ode všeho stvořeného vzdálení, abychom našli svého Boha a již zde s ním jako v předchuti věčných hovorů obcovali.

Abychom zde i ve shonu a ruchu pozemských a čistě lidských starostí, abychom se připravovali stále lépe na něho, na jeho účty, na jeho svatě objetí.

Ano, *dentibus bestiarum molar, ut frumentum Christi efficiar . . .* Ještě tuto vrcholnou obět žádá od nás Bůh, abychom poznali, že jsme jenom nástroji v ruce Páně, že ze sebe jsme kněžství ničeho nepřinesli a že jest třeba prostě nástroj odložit, když je opotřebován, aby mohlo býti zase používáno jiného nástroje. Ustoupiti, aby druzí, čerstvější, Boha více milující, bližnímu lépe rozumějící, lépe sloužiti chtějící, mohli za nás nastoupiti.

Umění ustoupiti z práce, abychom nezbožňovali práci tak, abychom snad byli nešťastni ustoupiti s jejího pole tehdy, když Bůh chce naši práci zaměnit za svoji odměnu.

Kolikráte v hladu po práci, jak se u nás projevuje v době, kdy máme ustoupiti, kolikráte není ničím jiným, než skrytým modlářstvím práci, jako by práce byla nejvyšší hodnotou, jako by práce nebyla jenom prostředkem a cestou k vyššímu cíli. Práce naše kněžská měla přivésti nás a naše svěšené duše k Bohu. Tedy, když Bůh od nás nežadá již práci, co jiného z toho plyne, že chce nás již výhradně pro sebe.

Stáří kněžské buď dobou přípravy na stanutí před soudnou stolicí Boží. Abychom vyrovnali

svoje účty, abychom uvedli do pořádku svoje svědomí, abychom uvedli do pořádku svoje životní bilance.

A pak již přijdou jenom nemoci a jenom únava a jenom bolest. Ještě chce Pán, abychom byli přibiti na kříž a svíjeli se jako červ pod tolika chorobami. *Dentibus bestiarum molar, ut panis Christi inveniar.*

Nemoci, bolesti mají odčinití naše hříchy, naše nedostatky ve službě Boží, v horlivosti a v plnění Božích přikázání. Kněžské stáří je naším mučednictvím, ze kterého má vyjít čistá pšenka Páně. Když takto uchopíme svoje stáří, nebude to stáří mrzoutské a podivínské, které jest na obtíž církevním úřadům, spolubratřím a všem lidem, kteří nás obklopují, bude to stáří vyrovnané, které se smíří a co jest více, přivítá myšlenku, že až zrno zapadne, a musí zapadnouti, musí se obětovati, musí zaniknouti, že pak teprve vydá užitek stonásobný, že každá zima chystá jaro a že by bylo krutostí, abychom chtěli, aby naše zima trvala věčně, aby lidé jenom proto, že nechceme se rozloučiti se svým místem, trpěli zimou, zatím co touží již dychtivě po jaru.

Jest požehnaná zima kněžského srdce a kněžského života, které dovede cílevědomě připravovati jaro, které toto jaro zahřívá, které je miluje, opatruje a za ně se pro Církev Páně a pro spásu všech nesmrtelných duší vroucně modlí a za ně obětuje. Toto jest pak vrchol: Obětovati svůj život, aby z nás život vyrostl, aby z nás život nový, ještě plnější, ještě bohatší vytrysknul...

HORLIVOST KNĚŽSKÁ

Všechny velké věci vítězí tím, že najdou člověka, který jim dá celý svůj život, který v nich nalezne svůj největší poklad a jedná s ním jako člověk, který našel drahocennou perlu na svém poli a šel a prodal všechno. Jenom ten, který velké myšlenky dal všechny svoje schopnosti, všechny svoje síly, jenom ten může čekati vítězství, jenom ten může čekati úspěch své velké myšlenky.

Přátelé moji, může býti myšlenky světlejší nad myšlenku kněžskou; dobytí světa pro království Boží na zemi? Ale právě tato velikost naší myšlenky, protože se jedná o nadpřirozené zvládnutí a přemožení a přetvoření světa, právě ono žádá si celého člověka, žádá si proniknutí touto myšlenkou celé bytosti kněžské. Neboť jako jest Bůh nejvyšším Pánem všeho, podobně jeho služba musí nutně žádati postavení do služeb všech sil a schopností, všeho času, veškeré lásky.

Bůh má právo na celou lidskou duši. Jest to jeho právo absolutní a proto úkol těch, kteří chtějí toto právo v lidských srdcích uplatňovati, musí se cele oddati této úloze. Zde platí pro kněze jenom jedno slovo: *Zelus domus tuae comedit me!*

Kněžství Ježíše Krista, jehož jsme účastníky, jest nám i zde zářivým příkladem. Když se Spasitel uchopil jednou svého veřejného poslání, nikdy se již nevrátil do idyly domku nazaratského. Jeho slova: Kdo jest matka má a kdo jsou bratři moji — ukazují zřejmě, že Kristus při veškeré

své lásce k božské Máti rozloučil se se vši svou láskou, že nyní jen a jen jeho úkolem bylo plniti vůli Boží, hledati ztracené ovce domu izraelského, jenom kárati a léčiti, jenom jíti vstříc svému vykupitelskému dílu. Tím dal Kristus na věky příklad pro všechny, kteří kdy přijmou účast na jeho svatém kněžství, kteří kdy budou vyvolení, aby nesli jeho obět a jeho lásku a jeho ovoce světu.

Aby dali celou svoji duši svému úřadu, aby i je strávil dokonale oheň jeho svaté lásky a horlivosti o spásu duší, horlivost o dům Boží, jímž jest království Kristovo v duších lidských, neboť duše lidská jest nyní chrámem Nového zákona, protože v ní dlí Bůh jakožto přítel a jakožto láska, které se podává, aby ji člověk uchopil co nejintimněji.

Kristus uskutečnil na sobě požadavek, aby ten, který vztáhl ruku svoji k pluhu, aby se již neohlížel zpět. Abychom, drazí bratři, nikdy nesrovnávali, co jsme opustili, abychom nevyčítali Bohu trpce, jak nás hořkostmi a těžkostmi a zkouškami naplnil za to, že jsme si jeho vyvolili. Není hoden Krista, jeho lásky i lásky jeho Otce ten, jenž jednou vztáhl ruku k těžkému pluhu služby svatého kněžství Kristova a po čase vyčítá Kristu, že jej oklamal, že si jej přitáhl, že si jeho vyvolil k nesení kříže, které jest pohanům pro blázna a židům pro pohoršení.

Krista tak pohltila horlivost o království Boží, že nejen vše opustil, pouze o duchovní se stará, nýbrž On dokonce volá: Můj pokrm jest plniti vůli Boží . . . , jeho pokrmem jest osvěcovati nevědomé, napájeti žíznivé po pravdě, otevírati oči slepým, rozdávatí dobrodiní těm, kteří je potřebují.

Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda svá, ale Syn člověka nemá, kde by hlavy sklonil —

jeho jediná snaha a touha jsou duše, za nimi chodí, je vyhledává, pro ně se unavuje, pro ně koná svoje divy, pro ně si vychovává svoje učedníky.

Non in persuasibilibus sapientiae verbis . . .
Kristus odmítnul všechno, co by mu mohlo vynést lidské uznání a lidskou slávu. Stal se jenom chudým, prostým kazatelem, učitelem malých a chudých duchem.

Pro Spasitele všechno ostatní ustoupilo dokonale do pozadí, jenom jedno zní: Duše, které má vykoupiti a přivésti k Otci, a tak naplniti vůli svého Otce, který se chce slitovati a který chce v něm, v jeho svaté oběti, ukázati světu, že jest jedna láska, na kterou se lidé vždycky mohou spolehnouti, které mohou vždycky uvěřiti a které mohou vždycky svěřiti svůj život. Starost o nesmrtelné duše stala se Spasiteli vnitřní potřebou. Volá dokonce: Mám býti pokřtěn krví a jak jsem tísněn, dokavad nebudu křtěn. Jaká touha se zračí v jeho slovech: Až budu vyzdvižen do výše, potáhnu všechno za sebou! A teprve tehdy budeme dobrými následovníky Kristovými a důstojnými nástupci jeho svatého kněžství, až starost o duše nesmrtelné tak se stane potřebou našeho života, že všechno ostatní mizí v této touze, že všechno ostatní budeme považovati za naprosto podřadné, až v celém našem smýšlení, jednání a rozhodování zmizí všechny ostatní zájmy a zvítězí ve všem dokonale a jedině zájem svatého kněžství. Aby se totiž Krista dostalo všem a aby se ho dostalo všem co nejvíce.

Kristus dovedl za nesmrtelné duše umřítí, odevzdal nám svoji smrt, svoji obět a chce, abychom aspoň dovedli žítí jakožto strážci a rozdavači této smrti a jejího ovoce. Kristus dovedl umřítí za duše, a proto nesmí nám býti náš vlastní život a jeho výhody a pohodlíčko vzácnější než nesmrtelné duše, musíme dovésti obětovati život,

když ne najednou, když toho od nás právě ne-
žádá Bůh, aspoň jej dovésti obětovati poznenáh-
lu, obětovati jej v ustavičné, trpělivé, vyčerpá-
vající a vysilující službě. Právě dnes, kdy od vás,
důstojní bratři, žádá Bůh tolik obětí života, kdy
žádá oběti od starých důstojných pánů, kteří by
rádi na zasloužený odpočinek, ale kteří cítí, že
musí zůstat, protože se právem obávají, že je-
jich místo zůstane prázdné a nikým nahrazené,
uvědoměme si, že jsme služebníky kněžství Kris-
tova, který dovedl tolik za duše nesmrtelné obě-
tovati. Právě dnes, kdy žádá od nás Bůh takové
oběti klidu, odpočinku, útěchy, kdy tu stojíme
sami, opuštění, nechápání ve své lásce, právě
v době, která se tak odklání od svého Boha a
která tak churaví, jest třeba milosrdných sama-
ritánů, kteří jsou ochotni všechno zkusiti a vše-
chno podniknouti, aby ubohý dnešní raněný člo-
věk byl přiveden ke zdraví a vrácen životu.

Obraz dobrého pastýře, který má srdce tak ši-
roké, že dovede všechny přijmouti a všechny po-
chopiti a všem odpustiti, který dovede všechny
bědy světa unésti, který se dovede nade všemi
slitovati, který nikoho od sebe neodmítne, který
nad nikým nezlomí hole, který nikoho nedobije,
nýbrž všechny přijímá tak, až o něm praví, že jí
s hříšníky a stoluje s nimi, tento obraz dobrého
pastýře jest obrazem dobrého pastýře nás kněží.

Jak odráží se tento obraz dobrého pastýře od
nájemníků farizejských, kteří nebyli dobrými pas-
týři svému lidu. I oni byli pastýři, i oni chtěli
býti lidu vůdci k Bohu, ale nebyli to vůdci
plni lásky; jejich srdce nebylo plno soucitu. Oni
ukládali stále nesnesitelnější břímě svému lidu,
oni stále jenom rozmnožovali předpisy a příká-
zání, jen aby zmnohonásobili dobré skutky ná-
roda izraelského, aby tak Jahve zapomněl na
hříchy svého lidu a odpustil mu a vrátil mu slá-

vu. Na tuto slávu lidu čekali, na tuto slávu národa čekali ti, kteří všechno království Boží hledali na zemi, jenom zde očekávali svoje štěstí a svoje přední místa ve vlasti osvobozené. Znali pouze jedno otroctví, jejich srdce nesla pouze jednu tíži, tíži pokořené národní pýchy a hrdosti, hrdosti, která snila jenom o pomstě a jenom o odplatě. Reges omnes terram lingent.

Vůdcové, pastýři, ale s holí, kteří bili lid holí, kterou bili hříšníky, kterou je odháněli ze stáda místo aby je přivedli a očišťovali. Pastýři se srdcem úzkoprsým, pastýři a vůdcové podmračení, zachmuření, kteří ukazovali Boha přísného a krutého mstitele, kteří zakryli nauku o Bohu Otci, kteří děsili lid, místo aby je získali pro lásku Boží.

Nestačil jim zákon. Do napiatého oblouku přikázání dovedně s rafinovaností a umíněností hodnější lepší věci dovedli vplést do něho svoje výklady, svoje pochybnosti, svá řešení, takže lidé nemohli již udělati jistého a bezpečného kroku, protože za každým krokem číhala nějaká nebezpečí. Proto volá k nim Kristus strašně: Běda vám, zákoníci a farizeové, kteří uzavíráte království Boží lidem, a sami do něho nevstoupíte!

Chápeme bolest Ježíše Krista. On přinesl takové oběti, On chystá svoji krev za všechny, On chce všechny přivést k lásce Otcově a nyní farizeové všechny od jeho lásky odpuzují, nyní odcizují mu věřící nebeskému Otci.

Drazí přátelé! Uvážili jsme, jak jest strašným zločinem uzavíratí bližním cestu k Otci, cestu k Bohu? Nebyli jsme i my vinni úzkoprsostí, malicherností, která nám odpuzovala lidi, ačkoliv právě v dnešním zmatku měli jsme všechno zachrániti, co se ještě zachrániti dá? Nestáli jsme i my se svými domnělými paragrafy a se svou strohostí zákonní, či spíše zákonnickou, mezi Bo-

hem a mezi dušemi jako těžký stín, který zahaloval svatou pravdu Páně?

Dobry pastyř, který učí velké lásce a odpouštění a pastyři zákoníční a farizejští, kteří pracovali jen se závistí a nenávisť, plni žárlivosti a nepřejčnosti.

Co již zlého natropila žlučivost některých kněží, oněch kněžských kohoutů, kteří potřebují se stále štífiti a stále rvát. Říkají, že hájí svaté, nedotknutelné zájmy Boží a církevní, ale jest to vlastně skrytá rvavost, nenávisťný duch ustavičných rozbrojů, který, když nemá na čem by se pohoršil, tak si třeba vynalezne, jen aby mohl „bojovati“ za Církev. Jaké škody tato rvavost způsobí v duších, dovedeme si představit.

Dobry pastyř dává život za svoje ovce. Kristus jej dal, všichni dobří kněží jej kolikráte znovu zase odevzdávají svému Bohu a nesmrtelným duším. Farizeové a zákoníci však se nedovedli obětovati, oni jenom žili z lidu, oni požírali domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb, oni tyli z přečetných dávek chrámových, které zavedli. Farizeové sebe považovali za výkvět z masy chamradí a všude ve všem nejenom hledali přední místa, nýbrž i hmotné zisky. Ne Bůh, ale jejich blahobyť byl jim cílem.

Komu jsme byli my podobni, kterému pastyři? Pastyři nezištné lásky aneb pastyři, který věděl, proč co koná, a který bez zisku ani nehorlí, ani nepracuje pro Hospodina?

Nebyli jsme snad i my pastyři, kteří hledali ve službě Boží jenom sebe, jenom svůj prospěch, prospěch své rodiny? Nebyli jsme i my pastyři, kteří stříhají jenom svoje ovečky, místo, aby je vyváděli na pastviny, aby jim sloužili? Ježíš Kristus skláněl se jako dobrý pastyř ke všem ubohým, malým, prostým: Chudým zvěstuje se evangelium, blahoslavení chudí duchem . . .

Takto Kristus. Farizeové neznali lidu, než když ho potřebovali, aby z něho tyli, anebo aby po něm jakožto po stupni se mohli dostat výše.

Nevyčítá nám svědomí, že i my jsme někdy pohrdali lidem, že i my jsme chtěli působiti jenom pro učené, jenom pro inteligenci? Platilo o nás opravdu: Jest mi líto zástupu, anebo jsme se ztožňovali s voláním: Odi profanum vulgus . . .

Všichni tím lidem pohrdají, jest jim pouze dobrý, aby se mohli přes jeho bedra vyšinouti. Jest-liže ani kněz mu nebude otcem a pečlivým ochráncem a pastýřem, kdo to vůbec bude upřímně smýšlet s lidem, jemuž se jenom lichotí, jemuž nikdo pravdy neřekne, jehož nechají v jeho chybách a hříších, jen aby neztratili jeho přízeň.

Neplatí i o nás onen krutý výrok jednoho francouzského mého přítele, že když tone boháč v hříších, vrhne se za ním tisíc kněží, ale že tisíc třeba kněží nečinně přihlíží, jak tonou miliony chudých. Neplatí i o nás výrok jedné dobré duše, stařeny, která putovala do Palestiny a přišla do Prahy a nechtěla od různých pánů nic jiného, než aby jí vymohli pas cestovní, protože přišla bez pasu a když viděla všechny obtíže, které jí byly s intervencí způsobeny, pravila: Ano, ono se pořád mluví o duších a duších, ale zvláště, když je ta duše v krásném, mladém těle a když to tělo jest oblečeno ještě do bohatých, krásných šatů.

Přátelé, mocní tohoto světa jdou s námi jen potud, pokud nás budou potřebovati. Nejvěrnější a nejpřístupnější Kristu a jeho svaté pravdě zůstávají chudí a malí.

Proto jest nepochopitelné, že jsme si je dali odciziti, že jsme si je dali odvésti. Všechny omluvy o moci atd. jsou neplatny, protože i my měli tentýž kapitál, i my měli jsme schopné lidi, všechno jsme měli, měli jsme nad to i moc a přece jsme připustili, a přece jsme kolikráte přihlíželi

se založenými rukama, jak se nám chudý, dělný lid odcizuje, ještě dnes stále nemohou ho někteří spolubratři zapomenouti, že doba velebných pánů, jemnostpánů a milostpánů, jest definitivně, díky Bohu, pryč!

Dobrý pastýř zná svoje. O každé duši ví, jaké jsou její vlastnosti. Zná dobře její sklony, její nemoci, její těžkosti. Známe i my dobře, opravdu dobře, těžkosti i bolesti své doby? Všimáme si moderních proudů, abychom věděli, jak je pastoračně uchopiti anebo stojíme cize k rodící se nové době a jenom naříkáme na zlé časy, na zlé dnešní lidi?

Známe opravdu svoje ovečky? Víme, jaké hříchy a jaké nemoci je ohrožují? A známe také, jaké léky potřebují a kde ony léky jsou? Pracujeme opravdu účinnými léky, anebo používáme přehříváných starých lektvarů, které působí jenom dávení?

Myslím tím na způsob kázání a přednášení a učení. Jest opravdu přizpůsobené době, jejím potřebám, jejím otázkám a jejím těžkostem?

My nesmíme říci s Kainem: Což jsem já strážcem bratra svého? Ano, jsme jeho strážci, jsme jeho pastýři. Jsme přesvědčeni, že budeme všichni jednou skládati přísné, strašné účty za to, že jsme dopustili, aby náš národ byl tak strašně odkřesťaněn? Či neplatí výtka: Zkazili nám inteligenci, odcizili nám dělnictvo? Nechat si zkaziti inteligenci, i dělnictvo odvésti a mládež odvésti při tom všem, co máme k dispozici!

Učinili jsme opravdu všechno, co bylo v naší moci?

Přátelé! prozpytujeme dobře svoje svědomí! A jestliže nám něco vytýká jako pastýřům, živě si představme, že zlé ovoce naší nedbalosti poroste s úměrným čtvercem generací, které vyjdou námi zanedbané . . .

Rozjímejme často o dobrém pastýři a často srovnávejme s jeho láskou a s jeho jednáním jednání svoje, ohlívejme se na jeho příkladě, když umdléváme! Ať jest náš návrat domů k večeru života návratem pastýře, obklopeného stádem oveček Božích!

PROSTŘEDKY DOBRÉHO PASTÝŘE

Kristus je dobý pastýř. Náš vzor. Proto se podívejme, jakých prostředků užíval náš Mistr, aby se dostal k duším, aby je zachytil a aby je získal pro království Boží.

Nejprv pozorujme jednu jeho vlastnost, že totiž byl pastýřem, který šel za svými ovce, který je nenechal dlouho a beznadějně hledati pastviny, nýbrž sám se staral o to, aby jeho ovečky nežíznily a nehladověly. Nebyl jako studánka, která čeká, až si k ní umdlený člověk přijde pro osvěžující vodu, nebyl jako lékař, který čeká, až nemocný si k němu přijde pro lék a pro zdraví.

Pravá láska nesnese čekání, nesnese, aby nečinně přiblížela, aby čekala, až si někdo pro ni přijde. Rovněž také Kristus neposílá za sebe zástupce, nájemníky, nýbrž jde sám ke svým ovčím, sám je pase, sám se o ně stará, sám je hlídá.

Nikdy nebylo třeba, abychom se učili této vlastnosti pastýřské lásky Ježíšovy jako dnes. Dnes, když nám lidi odcizují, když lidé si odvykají choditi do chrámu a ke svátostem, nemůžeme k tomu nečinně a tupě přihlížeti a říkati si snad po tichu: Tím lépe, aspoň s tím nemáme tolik práce, aspoň máme pokoj. Nesmíme čekati, až se zhroutí celý nastavený umělý pokrok, protože ty duše pokrokem trpí, protože jsou jím otráveny, přidušeny. A nic neplatí, že lidé jsou se svým stavem spokojeni, že jsou docela rádi ve své hříšnosti. Z našich rukou bude jednou požadovati Pán tyto duše a my budeme za to odpovídati, zda jsme opravdu učinili vše, co bylo v naší

moci, abychom otevřeli oči ubohým obětem dnešních frází.

Všechny prostředky, jichž užívá božský pastýř duší, se vyznačují jedním: nenesou ani stínu, ani stopy nějaké lidské, vypočítavé, přirozené a časné moudrosti. Nikdy se nesklání Spasitel k prostředkům nedůstojným, nikdy neužívá prostředků křiklavé reklamy, jakých užívali farizeové, Kristus hledí skrývati i svoje zázraky a káže těm, kterým učinil dobrodiní, aby toho nikomu nepravili.

Když začal Kristus svůj úřad, nepředslal před sebou ani nějaké skvělé jméno rodové, ani bohatství, ani moc svého rodu, nýbrž chudobu a neznámost, která se musila spokojiti s chlévem betlemským. Takto se Ježíš uvedl do světa, uvedl se jakožto syn tesařův, neboť vyšel přímo z tesařské dílny mezi lid izraelský. Přišel ze zapomenutého koutu Nazaretského, o němž se postupně říkalo: Z Nazaretu může co dobrého vyjítí? ... Žil životem stále bloudícího učitele, který neměl, kam by hlavy sklonil, který neměl svého majetku.

Kristus opovrhl majetkem, leskem a slávou. Chtěl přijíti pokorný, malý, tichý mezi ty, které chtěl vyléčiti z otročení mamoně a lesku světa a těla.

Církev Páně potřebuje za všech dob nových zklamání a nových porážek, aby si vždy znovu uvědomila, jaké jsou prostředky základní, kterých ona má užívati k tomu, aby vyplnila svůj úkol. Čas od času dopustí Bůh, že Církev tone v majetku a když ten majetek se kolikráte zdá tu býti jenom proto, aby byl na pohoršení, na to, aby z něho zbohatlo a zbylo vše možné, jenom ne církevní účely, když za církevní majetek nabudeme jenom odiosnosti, a všechno, co potřebují lidé a duše jejich, musejí zase postaviti chudí

svými haléři vdovinými, poznáme, že toto není náš hlavní prostředek, že toto není naše hlavní a základní metoda pracovní... Nebyli jsme svědky toho ještě nedávno, kolik se vyplývalo sil na tak zvané osamostatnění hospodářské, jak se hlásalo, že potřebujeme mít svoji finanční a hospodářskou základnu pro svoje účely... Kolik sil kněžských se tomu věnovalo, kolik drahocenného času kněžského, jenž měl býti věnován nadpřirozeným účelům, se promrhalo a výsledek... velmi málo se toho na konec pro účely náboženské a duchovní dostalo.

A všechny ostatní prostředky, kterých se kněží zoufale zachycují myslíce, že tím zachrání duše, všechny ty rovněž jenom dovedly odvésti řady schopných a dobrých kněží od jejich vlastního poslání, ale duchovní, slibovaný prospěch se nedostavil, či nebylo po něm touženo, protože se ti lidé velmi brzo spokojili jenom s prvou částí svého programu.

Prvým prostředkem, kterého užíval Ježíš, byla jeho znalost pravdy, jeho znalost lidí potřebujících tuto pravdu.

Kristus byl pravdou a věděl, jak a kde lidem se této pravdy nedostává.

Co jiného čekají, či mají čekat lidé od nás, než svatou pravdu? Všechno ostatní jim mohou i jiní dáti, jen pravdu nadpřirozenou jim nemůže nikdo jiný dáti, neměl by jim nikdo jiný rozdílet, protože k tomu nás vyvolil Pán, k tomu nás povolal, k tomu nás Církev vyučila a posvětila, vyslala ven kázati a hlásati evangelium. Maličtí žádali si chleba a nebylo, kdo by jim ho lámal. Kéž neplatí to i o nás, že tolik lidí čekalo, až se jim od nás dostane pravdy, po které lační, zvláště když je všechno ostatní na světě zklame, když všechny systémy se poroučejí a pokládají bezmocně a my jsme neměli času, abychom si vši-

mali této bídy a my jsme neměli, co bychom jim dali, anebo jsme prostě nebyli tu, byli jsme kdesi v jiných starostech, ve starostech tohoto světa, honili jsme se za mamonem či za jinými zájmy a neslyšeli jsme bídu dnešního člověka, dali jsme se oklamati jeho zdánlivou lhostejností ke slovu Božímu, anebo jeho nepřátelským postojem, abychom se pokládali za oprávněné vzdáliti se a odejiti za svým zaměstnáním, myslíce, že jsme vykonali již svoje.

Pravdu Kristovu čekali od nás věřící a my jsme zatím kolikráte svědky, jak se podávají lidem nechutné odvary rozředěného Božího slova. Kolik z nás podá během roku opravdu celou nauku křesťanskou, kolik jich opravdu káže soustavně celou věrouku, mravouku. Kolik se jich z nás dostane k liturgice, k apologetice a k církevním dějinám?

Velký počet a při tom neuspokojujících, homiletických českých časopisů jest také jakousi obžalobou, snad obžalobou, že jsme tolik zapřažení prací, anebo kolikráte obžalobou naší pohodlnosti, která potřebuje tolik kazatelských pomůcek.

Žádný z nás nemá zázračnou paměť, která by podržela všechno, čeho jsme získali za svých theologických studií. I kdybychom byli všechno ještě podrželi, seminární studium bylo, čím mělo býti, pouze základem dalšímu našemu kněžskému sebevzdělání. Mělo ukázati, kde jsou prameny a zdroje tohoto vzdělání. Mělo jenom položit základy, abychom dovedli samostatně studovati.

Studovati dále jest kněžskou povinností. Doba nestojí. Lidé nezůstávají stejnými. Stejná jest sice touha lidského srdce, ale vždycky jiné obludnosti ji chtějí jinými vždycky cestami a metodami odtrhnouti od Boha, připoutati k této zemi a

ke knížeti jeho. Jenom studium doby, její potřeby a studium svatých věd při srovnání s dobovými potřebami nám ukáže, jak bychom měli tyto pravdy podati lidu, jak bychom jich měli užít, abychom pro ně, svedené, slepé churavíci mohli získati. Není to příznačné, že tolik kněží přestane kupovati theologické knihy, když přestanou býti kaplany. Když se připravovali na samostatné hledání duší, studovali, když mají celou odpovědnost za nesmrtelné duše, když mají býti strážci duší na Sionu proti tak mnohohlavé sani dnešní nevěry, to již by studia nepotřebovali. Popatřte, jak dnes shánějí svoje vzdělání učitelé, jak se dožadují vyššího vzdělání! Necítíte v tom právě jejich živelnou snahu, aby nebyli pod knězem ve svém vzdělání? . . . Nemyslíte, že nestačí tolikrát již to, co vám kolikrát dobří, ale přece jen staří páni profesori za oněch let přednášeli? Že s tak starými a rezavými zbraněmi nemůže se měřiti s dnešním rafinovaným protivníkem?

Dalším prostředkem Kristovým byl jeho příklad, kterým provázal svoje slovo. Kristus neřekl jednoho slova, aby je nebyl prve sám ukázal ve skutečnosti.

Není snad národa, který by tak přísně hleděl na kněze jako náš národ. Náš národ stále hledí knězi na prsty, i do talíře se mu dívá. Stále jej ostřížím zrakem sleduje. Nechce vzíti na sebe něco, co ten, jenž mu pravdu podává, sám neplní. Můžeme mu sice říci slova Kristova o farizeích: Co vám řeknou, čiňte, ale podle skutků jejich se neřídte; ale to by přece nebylo příliš lichotivé, myslím, pro nás. Zůstává skutečností, že lidé si běhají z našeho pohoršení záminku, aby odvrhli celé jim nepohodlné evangelium Jezu Krista. Nedávejme jim sami důvodu, aby mohli tvrditi, že evangelium Kristovo jest neživotné,

když nedovede zachytiti ani hlasatele svoje, když ani ti mu nevěří.

Kristus proklel mamon a také neměl celý život, kde by hlavy sklonil. Kristus všechny volal k Otci nebeskému a také jenom jeho slávu hledal, jenom jeho vůli plnil. Kristus učil milovati bližní, ale také za ně život svůj položil. Kristus učil trpělivosti a pokoře, ale také neotevřel úst svých, snesl největší potupení, ač nevinný dokonal. Volal: Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím; ale také dal svoje tělo za pokrm a svoji krev za nápoj a přijal každého, kdo ho prosil za ochranu a útěchu a pomoc. Volal: Kdo přijímá jedno z nejmenších mých, mne přijímá; ale také unavený vztahuje ruce svoje nad zástupem malých děcek a volá: Nechte maličkých přijíti ke mně; když apoštolové unaveného Mistra chtějí chrániti před dětskou dotěrností.

Proto zvítězil Kristus, proto přitahoval, proto volaly davy, že Ježíš učí jakožto moc mající. Jeho slova nebyla prázdnyými slovy, nýbrž jeho slova vyzařovala život, jeho slova plynula ze života, a dávala sílu pro podobný život.

Ríkáme si, že jsme kněžími, služebníky lidu. Běříme doslova toto svoje služebnictví, nezdráháme se kolikráte sloužiti, když se nám zdá, že lidé jsou příliš náročni a dotěrní?

Dovedeme opravdu dáti veškeren svůj čas, všechny svoje osobní choutky, veškeru svoji touhu po pokoji a odpočinku a pohodlí? Když jsme hlasateli, že jediné na zemi platí duše, která má býti naplněna Bohem a jež má k němu směřovati, jdeme my sami k Bohu, anebo máme také každý z nás svého bůžka? Lidé toho bůžka brzo vycítí a běda, jestliže je tímto bůžkem mamon. Všechno ostatní nám lidé spíše odpustí, všechno přikryjí pláštěm odpuštění a pochopení, ale tuto

neřest nám lidé těžko odpouštějí. Lidé instinktivně vycítili, že Ježíš přišel rozmetati staré bradby a staré božstvo tohoto světa, a proto ten, který mamonu, který pokladům tohoto světa slouží, ten podkopává dokonale půdu ve svém působení. Mohu vás ujistiti, že slovo kněze propadlého mamonu a hamižnosti, jest stejně platné, jako kdyby automat mluvil.

Kristus používá zázraku ke svému poslání. To ovšem není každému z nás dáno. Ale Kristus světil nám něco, co jest v nadpřirozeném ohledu vzácnější než zázrak, totiž nadpřirozenou pravdu a nadpřirozený život dítek Božích, který máme rozdávat lidu. Nemysleme, přátelé, že našim úkolem jest co nejvíce skrývat nadpřirozené lidu, že musíme se přibližovati k lidu především s přirozenou pravdou. Vždycky se snažili různí lidé oceňující sílu náboženství na toto škresliti a snížit i náboženství křesťanské, aby učilo lidi spořádanému životu, aby nekradli, nebouřili se proti pánům, aby spořili a platili daně. Josefinismus chtěl také dokonce i katolictví takto snížit a našli se „osvícení“ kněží a biskupové, kteří takto se ponížili, že četli pastýřské listy o hnojení a pod.

Na toto všechno jsou dnes jiní lidé, tomu všemu naučí lidi různé kursy a časopisy. Nesnižujme kazatelny, nesnižujme svého úřadu k této službě! Naší službou, již od nás lidstvo očekává, jest především služba nadpřirozeného. Lidstvo touží po něčem velikém, krásném, po něčem, co by ho především strhlo na kolena. Bylo nám svěženo nadpřirozeno v celé své plnosti a kráse a my je máme lidu dále podávati. Budeme dávat lidu místo chleba Božího splašky?

Naším úkolem svatým jest zvedati lid od všednosti, od přirozeného denního života k vyšším cílům, k samým nebesům, vésti je až do náručí Božího!

Jednou bude lidstvo ochuzeno, otráveno vším, co mu dává svět, jednou bude blouznivě hladověti po vyšším chlebě a po vyšší pravdě. Nechtějme, aby na nás padla výtka, že my jsme byli strážci nejvyšších pravd a že jsme dávali lidu bezbarvé vodičky, které mu života a síly nedaly.

A dále: Kristus zavlažoval svoje působení ustavičnou vroucí modlitbou. Modlitba byla jako rosa, která padala na všechna jeho slova a do všech srdcí, která Ježíš otvíral svojí láskou a svojí pravdou. On sám řekl všem: Proste a bude vám dáno! Proste ve jménu mém! Všechno že obdržíme. Komu to platí více než nám, kteří jsme přijali starost o jeho duše nesmrtelné. Čím větší dar, tím více musíme se oň modlit. Není však vyššího daru a vznešenějšího, než víra a život podle ní. Proto, leží-li nám opravdu na srdci blaho našeho lidu, duší nám svěžených, musíme zavlažovati ustavičně dílo svoje, lásku svoji k duším nesmrtelným, stále musíme to vše skrápěti vroucí, důvěryplnou modlitbou spojenou s modlitbou a silou Jezu Krista.

Kristus konečně dovedl odpouštěti. I kněz tímto získá lidi. Když nezanevře na dnešní lid, na dnešní pokolení za všechny křivdy a urážky, když jich brzo zapomene a když přesto bude rozdávat dále svoje srdce všem, kteří k němu přijdou a budou prositi o chléb, o čas, o slovo dobré, kteří přinesou svoji zraněnou duši. Anebo aby dovedl ještě víc, aby dovedl odpustiti i těm, kteří nechtějí odpouštění, kteří neuznají svoji vinu, kteří jsou zatvrzelí ve zlobě proti Kristu a jeho Církvi a kněžství; a přece třeba uměti jíti za nimi, hledati a chtíti je zachrániti, třeba i proti jejich vůli. Pronásledovati je svými modlitbami, svou láskou a mírností, až je uštveme láskou pro Ježíše Krista, tak jako On odzbrojoval svou tichostí a mírností.

Obraz dobrého pastýře a jeho způsobu práce ať stojí dále před naším zrakem. Často a často se vracíme ve svých pochybnostech a ve svých nejasnostech k obrazu Ježíše dobrého pastýře, u něho se učme jednati, u něho se učme duše hledati a pásti. Pak budou naše výsledky a ovoce naší činnosti jistě bohatší, protože mnoho neúspěchu zavinila okolnost, že jsme odvrhli kolikráte prostotu a opravdovost prostředků dobrého pastýře a chytali se moudrosti lidské. V Ježíšových stopách najdeme více duší a více jich přivedeme k němu.

VĚČNÝ PASTÝŘ

Smrt Páně nedovedla uhasiti jeho pastýřskou lásku k duším, jeho drahou krví vykoupeným. Právě tato smrt byla vyvrcholením jeho pastýřské péče. Jeho smrt byla položením života za ovce, byla zaplacením za jejich provinění, byla zaplacením za nový život, který jim dal.

Kristus nepřestal býti pastýřem svého lidu, protože nepřestal býti jeho knězem. On zůstal veleknězem na věky. On vešel jednou do velevsatyně se svou krví, a proto zůstává sám jediným vlastně knězem po všechny doby.

Proto mu není lhostejný osud jeho oveček, těch, které tak předraho vykoupil svojí božskou smrtí.

Zůstává dále prostředníkem. Ve své lásce chtěl, aby lidé měli nejenom historickou jistotu o této lásce, nýbrž, aby ji měli stále před očima. Chtěl, aby lidé měli stále přístup k viditelnému prostřednictví všech nadpřirozených darů, které zjednal světu. Proto ustanovil svoje kněžství.

Kristus změnil jenom formu svého kněžství, svého prostřednictví. Zůstává na věky knězem, ale dává tu na zemi viditelné svoje zástupce, když jeho viditelné kněžství bylo vzato na nebesa, aby tam přijalo odměnu, aby tam za nás před tváří Otce nebeského stále prosilo a stále se za nás přimlouvalo.

Jeho obět stále stojí přijata před tváří Otce nebeského. On pak se stále přimlouvá za nás. Jeho modlitba všechna za nás se soustřeďuje kolem jeho velekněžské modlitby: Otče, posvět jich

v pravdě, učiň, aby ti, které jsi mi dal, aby jedno byli, jakož i já a ty jedno jsme.

Toto jest útěcha naše: On stále jest s námi, On neopustil svého lidu a svého stádce. Což to nepozorujete, jak jest s Církví svojí, jak dovede všeho užiti, i toho, co se zdá, že ji dokonale zahubí. Kristus přemohl všechno, přemohl lidskou vrtkavost, lidskou ješitnost i zlobu a hloupost, přemohl peklo, přemůže je vždycky, když si právě myslí, že již zvítězilo. A posílá právě vždycky v nejobroženějších chvílích života Církvi své nějaké velikány, nějakou sílu, nějaké svoje zástupce, kteří chtějí absolutně pochopiti jeho pravdu, kteří jdou statečně světem, jakožto svatí žháři, kteří ničeho se nelekají, před ničím nekapitulují, před ničím neztrácejí hlavu, nýbrž všeho dovedou použiti pro Krista, dovedou všech zmatků se uchopiti a všechno Kristem prokvasiti a všechno Kristem provanouti.

On nezanechal svých jako sirotků: Já s vámi jsem až do skonání světa. Když se nám zdá, že jsme tak osamoceni, že dnes již nikdo s námi nejde, že jest všecko ztracené a marné, vzpomeňme, že toto jsou pouze zkoušky naší důvěry. On nespí, třebaže se zdá, že jest na dně lodičky a že nepozoruje, jaké vlny zmítají kocábkou Petrovou. On zase povstane a poručí větrům a moři a jenom vyčítavě řekne: Proč se bojíte, malověrní?

Nepracujeme přece, drazí bratři, sami. On přece působí v nás. To jsou jeho milosti, které rozdáváme, to jsou jeho pravdy, které hlásáme světu, to jsou přece jeho duše, které chceme nakrmiti jeho svatou milostí, které chceme pro něho a pro ovoce jeho utrpení získati. Není mu a nemůže býti lhostejné, zda se nám daří naše dílo. On jde s námi. On pracuje v nás, On dává sílu našemu podnikání. Ovšem to musíme uznati svoji nemohoucnost a slabost. Proto čas od času do-

pouští Pán, že naše práce jsou jakoby marné, abychom poznali lépe a ze zkušeností, když totiž začínáme příliš na sebe spoléhati, že ze sebe ničím nejsme a ničeho nedovedeme, že jsme ze sebe jenom ubohými tvory, kteří sami potřebují vykoupení a očištění.

Když se však vrhneme pokorně k jeho nohám a když svoje práce budeme jím začínati a jím provázeti, není možné, aby jednou nedozrálo ovoce naší snahy a naší námahy.

Jest s námi především v nejsvětější Svátosti, jako náš chléb a naše síla. Jsme tak těsně spojeni s nejsvětější Svátostí, protože pro ni jest vlastně ustanoveno naše kněžství, neb máme předávat ovoce utrpení Páně a v této svátosti jest nekrvavým způsobem zpřítomňována tato obět. Jsme služebníky především nejsvětější Svátosti. Tato nejsv. Svátost jest pokrmem života. O život se především jedná, abychom jej poskytovali těm, kterým byl dán a kterým patří. Jak by nebyl Ježíš svátostný pokrmem života, silou především našeho kněžského života!

Přítomnost Ježíše Krista v nejsvětější Svátosti oltářní měla by býti naším přístavem, naším útočištěm, naší jistotou a naší posilou. Věříme, že On jest s námi až do skonání světa. A jest s námi tak těsně přítomen ve svém těle a ve své krvi, a s ní jest tu přítomno i jeho božství celé i člověčenství, jest s Kristem svátostným tu přítomna celá nejsvětější Trojice. Není toto naše dostatečná síla, není On tu jako náš nejlepší přítel, jako naše největší jistota? Pokud jest na světě jedna jediná svátostná způsobu, pokud jest Ježíš Kristus na jednom jediném místě přítomen ve Svátosti oltářní, ještě není konec všemu, ještě Kristus vládne světu, ještě jest naděje, že On z tohoto středu života i svatosti a lásky znovu dobude světa jako z dobře hájené nedobytné tvrze.

Z této Eucharistie tryská jeho stálé volání: Pojď za mnou! Učiním tě rybářem lidí! Někdy nás se již zmáhá malomyslnost, když přiblížíme do budoucna a tážeme se, kdo nastoupí na naše místa, až nás Pán povolá. Chvějeme se o kněžský dorost, chvějeme se o něj i v době, když se zase semináře plní, aby se nevyplnilo: *Multiplicasti gentem sed non laetitiam*, aby se nám do seminářů nehrnuli chlebaři, když jinde jest všechno již obsazeno a zaplněno. Právě Eucharistie jest nám největší jistotou a nadějí. Když budeme sami vroucími ctiteli svaté Eucharistie a když budeme vychovávat mládež k úctě a častému svatému přijímání, když ji budeme dobře a často voditi ke svaté Eucharistii, věřím, že si u stupňů oltáře vyprosíme nové, dobré kněze, kteří budou si vážit všech darů, které dává kněžská důstojnost.

Drazí přátelé! Popatřte ještě jednou zpět na své povolání! Když všechno uvážíte, když uvážíte celý svůj život, který vedl ke kněžství, musíte si říci, že to bylo podivuhodné, obzvláštní řízení a vedení Boží. Vyvolil si vás z tisíců. Kolik jiných duší zatoužilo po tom, aby mohlo sloužiti Ježíši dnem i nocí, kolik by jich jistě mu sloužilo věrněji a poctivěji i oddaněji i s větší ochotou a láskou, a přece si je Pán Bůh nevyvolil, přece si zvolil vás, ubohé svoje nádoby. To, aby na nás ukázal svoje milosrdenství. Když si nás Pán nedokonalé a jistě ne svaté vyvolil, při tom zároveň se rozhodnul, že nám dá všechny milosti, kterých potřebuje dobrý kněz, že nás svatými může učiniti, rozhodl se, že nám dá všechny svoje dary, aby přetvořil naše srdce, aby si nás převychoval, aby na nás ukázal zázraky svého milosrdenství. Nechť vás nečiní malomyslnými, že jste někdy i hříchy poskvrnili svou kněžskou důstojnost.

Spasitel chtěl vám prostě ukázat, že všechna

důstojnost kněžská není z lidí, nýbrž jedině z jeho dobroty, že často si vyvoluje i slabé a ubohé lidské nádoby, aby na nich ukázal svoji všemohoucnost, všemohoucnost svého slitování a svého podivuhodného božského řízení, své velké Prozřetelnosti.

Nemalomyslněte, bratři, když vidíte, jak jenom nezdar a neúroda pronásledovala anebo ještě pronásleduje váš kněžský život! My věříme, že v řadě nadpřirozeném ještě více než v řadě přirozeném se nic neztratí, že se neztratí nic z vaší oběti, protože na věky trvá kněžství Kristovo, protože na věky trvá jeho síla a protože všechna obět a všechna věrnost a práce spojená s obětí a s láskou Ježíše Krista, že jest rovněž věčná a že jistě jednou přinese svoje ovoce.

Nevíme, kdy uzraje toto ovoce, nevíme, kdo bude toto ovoce jednou sklízeti do stodol. Jistě budeme ho všichni slaviti, za apoštola, za velkého kněze vyhlašovati. Toto vše jest vedlejší, to nás nesmí másti. Jinak soudí lidé a jinak soudí Bůh.

On zvaží všechnu naši věrnost, všechnu naši lásku a jednou kdesi vyroste plod vašeho sebeobětování, protože na věky trvá kněžství Páně.

Spasitel zkouší nás, posílá na nás podobné zkoušky, jakými prošel sám, podobná zklamání, podobné hořkosti, jichž i On podobně v plné míře zakusil. To proto, abychom nikdy ve svém kněžství nic pozemského nehledali, abychom všechnen význam svatého kněžství jen v nadpřirozené výši hledali. Tam se setkáme s Ježíšem, tam již nejsme opuštěni. Tam za námi nemůže dolehnouti řev davů volajících: Ukřižuj, protože my již víme od Ježíše, že On dovede toto volání proměnit právě ve spasení tohoto lidu, jenž se bouří proti Bohu, jenž zabíjí svého Syna, aby touto smrtí, kterou chtěl právě všechno ukončiti, aby právě byl vykoupen. Tak i kněz ví, že na vě-

ky zůstává utrpení Páně i v podílu jeho kněží, aby i tito kněží svým sebezničením, obětováním, jich přibitím na kříž, aby zachraňovali, aby spasil svět, který je právě tím chce umlčeti. Jak jsou ubohá a jak jsou neprozíravá pronásledování Církve! Vždyť na to Církev vždycky čeká, vždyť toto jest vlastně největším požehnáním kněžství, jakoby jeho májový deštiček, z něhož vždycky vyroste nový život, spasení toho lidu, jenž chtěl konečně vyúčtovat s Bohem a s jeho láskou. Neboť nezemře-li zrno, samo zůstane. Proto Spasitel dal se, obětovat se, aby byl jakožto zrno zapadající.

Z každého zapadlého, pohřbeného, obětovaného zrnka vyrůstá nový klas, který má zrnko ne-sčíslně mnoho.

Tak působí Spasitel, dobrý pastýř dále, v obětovaných svých kněžích, když dává dále sílu božského semena, do nekonečna se rozmnožujícího, udupávanému, do bláta zašlapovanému zrnku kněžského života, kněžské lásky . . .

Hleďte, drazí bratři: Kristus nikoho od sebe neodmítá, i celníky přijímá i hříšnice . . ., ale jedno si oškliví, a to jsou zbabělci, kteří přiložili ruku k pluhu a nyní se obracejí nazpět. Každý, kdo se obrací . . . není mne hoden! Chceme býti změkčilými údy pod hlavou korunovanou trním? Proč bychom malomyslněli, když On jest věčný pastýř, který má věčně dosti útěchy pro všechny, kteří chtějí nésti jeho pastýřský úřad. Když dovedl těšiti za pozemského života všechny zarmoucené, když nedovedl se dívati na slzy, aniž by je nesetřel, myslíte, že jsou mu lhostejné slzy kněžské? Že nechá nás trpěti bez útěchy, nás, kteří máme býti těšiteli jiných?

Jsme nejbliže jeho svatému srdci, a když budeme žiti těsně u tohoto srdce Páně, ono nám již otevře svoje poklady, ono se nám již otevře a dá

všechny prameny své útěchy a síly. Toto svaté srdce Páně, Ježíš, náš velekněz, býval vždycky útěchou všem unaveným, všem zemdleným. Vždyť je volá: Poďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím!

Kdo pracuje důležitěji, kdo pracuje na důležitějším místě než ten, který rozdává jeho srdce a jeho lásku?

Potěší nás, posilní nás. Vezme nás pod svoji ochranu.

A nejkrásnější útěcha jest ta, že již nám chystá odměnu, která platí těm, kteří nezakopali svých hřiven, své hřivny svatého kněžství, nýbrž s ní poctivě hospodařili, hledali jí prospěti duším. Chystá nám to sladké slovo: Euge serve bone et fidelis . . . Nebe je krásné, nebe je blízké, nebe je naše. Amen!

BÝTI TVRDÝ JAKO DIAMANT A NĚŽNĚJŠÍ NEŽ MATKA

I.

Nesmlouvavá, otevřená a přímočará, právě tak, jako velkodušná jest pravá láska. Ale není tvrdou, krutou, nýbrž spojuje zároveň nejsladší něhu a vroucnost. Takový aby byl kněz, protože takový byl jeho vzor, Ježíš Kristus. Spasitel spojil a soustředil ve své osobě a ve svém životě obojí vlastnost lásky, kterou my tak zřídka anebo jenom tak nesnadno a nedokonale dovedeme spojit. Láska Ježíšova byla dokonalou láskou k Otci i k bližnímu, byla i pevnou a velkodušnou, i vroucí a něžnou. V Ježíšově lásce k Bohu a k bližnímu se setkáváme s nejhlubší něhou a s hrdinskou silou v životě i ve smrti.

Jistě, že všichni toužíme býti dobrými kněžími svému lidu, že chceme milovati Boha, učiti jiné jeho svaté lásce, ale jak často nedovedeme sloužiti dobře obě dvě známky svaté lásky nadpřirozené, aby byla zároveň i měkkou, i pevnou, dobrou, ale ne slabou, silnou, ale ne krutou.

Tajemství našeho úspěchu jest dokonalé následování a napodobování našeho Pastýře. Nejvíce však potřebujeme lásky. Této kdybychom neměli, nic nejsme, ani nikoho k Bohu nepřivedeme. Láska však, má-li býti dokonalá, nesmí se zvrhnouti v nechutnou slabost a sladkost. Čekáme od ní především sílu. Ale nesmí to býti síla, která odpuzuje, nýbrž taková, o kterou se mohou opřít lidé slabí a po které touží ti, kteří vědí o své nemohoucnosti a malátnosti duchovní.

Ježíš byl hlubinou všech ctností. V něm všechny ctnosti byly naprosto a dokonale vyrovnané. On byl nejbližší obě absolutní jednotě všech dokonalostí, které jsou v Bohu, protože byl Bohočlověkem.

Láska Ježíšova k jeho nebeskému Otci zrodila se s ním. Provázela ho dokonalá celým jeho životem. My teprve musíme růsti v této lásce, zdokonalovati se v ní, hledati teprve její kazy a snažiti se je odstraniti. Prvé hnutí, které jest v člověku, objevujeme jako hnutí naprosté sebelásky. Malý človíček na nic a nikoho jiného nedbá než na sebe. I později ještě třeba dítě odnaučovati tomu, že by ono bylo středem světa a všech zájmů. Teprve později počíná dítě chápati, že jeho láska patří někomu jinému, že musí svoje srdce dáti Bohu a podle něho zaříditi svůj život, že musí ze všeho nejvíce a nejprve milovati Boha. Jak často i my všechno jiné láskou objímáme než svého Boha!

Srdce Ježíšovo již od svého prvního zabušení milovalo vroucně svého nebeského Otce. Jeho vůli přišel Ježíš plniti: Nepřišel jsem plniti vůli svou, nýbrž vůli toho, který mne poslal. Jenom jemu chce sloužiti. Neustupuje před žádným požadavkem Božím, ani před požadavkem, kterým žádá Otec nebeský jeho život: Ne má, ale tvá vůle se staň! Toto jsou poslední jeho slova. K plnění této vůle Boží napomíná lidi, je učí zachovávat všechna Boží přikázání a jest nám vzorem poslušnosti a lásky k Otci, když praví: Já jsem cesta!

Neznal odpočinku, stále jenom hleděl vyplniti své poslání, které mu Otec dal, a zhladit hřích, který ho kdysi tolik urazil. My sice dovedeme se někdy vzepnouti k veliké lásce, dovedeme v některých chvílích tušiti Boží velikost a blízkost, dovedeme někdy svoje srdce dokonale Bo-

hu podrobiti, Bohu dokonale se klaněti, ale Ježíšův život nebyl ničím jiným než ustavičným klaněním, než ustavičným odevzdáním se svaté lásce Boží. A tak jeho klanění vyvrcholilo na Kalvarii. I v největších mukách dovede zachovati svou lásku, ba tam právě vyvrcholuje jeho adorace, když ukončuje svoje dílo a volá: V ruce tvé poroučím, Pane, ducha svého!

A při tom to byla láska něžná, krásná a dojmavá! On stále učí lidi jíti k Bohu ne jako s soudci, On ukazuje Boha v nové jeho tvářnosti, jakožto Otce. Jako Otce sám miluje Boha a k němu volá. V nezapomenutelných a tak mnohých podobenstvích ukazuje Otce, kterak se stará o své děti. S takovou láskou o něm mluví a s takovou něhou k němu volá všechny hříšníky, všechny marnotratné syny, všechny, kteří ztratili život, aby odčinili své urážky a vrátili se do dobré náruče Boží. Cítíme, jak se rozlévá láskou jeho srdce, když mluví o jeho otcovské péči, kterou zahrnuje všechno tvorstvo, i neživé, i nerozumné tvory a jak teprve miluje své děti...

Již na prahu svého života dí ke svým drahým: Což jste nevěděli, že já v tom, co je Otce mého, musím vždycky býti?

Jeho láska k Otci nedovede se nasytiti. Modlí se stále, modlí se vždycky. Stále se se vším obrací k nebeskému Otci. Celé noci tráví na modlitbách. Nemůže se nasytiti obcováním se svým Otcem.

K němu obrací díky těch, kteří děkují jemu. K němu obrací pozornost mladíka, jenž ho oslovuje lichotivým titulem: „Mistře dobrý.“ K němu obrací zraky učedníků, jež varuje, aby se nechtěli dáti zváti „otci“, protože všichni máme jen jednoho Otce, a protože nikdo se nemůže tomuto Otci vyrovnati a proto jako by nikdo neměl práva před touto jeho svatou láskou a dob-

rotou dáti se také nazývati slovem „Otče“ a „Mistře“.

S největší úctou, oddaností, něhou a vroucností mluví ke svému Otci i v ponížení a ve smrti, ani stín reptání anebo výčitky Otci nebeskému nepřejde přes jeho rty. I na kříži hovoří s touž oddaností se svým Otcem, jemu odporoučí své nepřátele, jemu odevzdává svůj život . . . Jaký to vzor pro nás, pro naši lásku! Jest naše láska vroucí a silná?

Jest především silná? Dovedeme rozuměti jeho svaté ruce i jeho ruce navštěvující, dovedeme milovati Boha i tehdy, když nás stíhá kříži a hořkostmi? Nemilujeme Otce nebeského jenom ve sladkých chvílích na hoře Tábor? Dovedeme opravdu Otci nebeskému všechno dáti a všechno obětovati? Dovedeme jeho svaté lásce obětovati všechny svoje chyby a nedostatky, všechno to, co nás od Boha vzdaluje a co nás připoutává ke tvorům? Anebo si stále ještě schováváme jako do rezervy nějaké hříchy, nějaké pozemské radosti, nějaký koutek svého srdce, který si vyhrajujeme a který nechceme dáti svému Bohu?

Základním přikázáním křesťanského života a nejenom křesťanské dokonalosti jest: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé mysli své a ze vší síly své! Kolik našich sil, kolik naší mysli, kolik našeho srdce stále ještě patří všemu možnému, stvořenému, jenom ne Bohu? Kolik lidí a kolik libůstek, zálib a sklonů děli se ještě o naše srdce? A přece On jest naší cestou a my máme býti vůdci k tomuto Ježíši, aby šli za ním, aby ho následovali. V čem jiném chceme následovati Spasitele, než v tomto základním příkladu, jímž s takovou hrdinskostí samozřejmou dal Otci nebeskému všechno. Co my si ještě rezervujeme pro sebe času, života, pohodlí, lásky . . .

II.

Protože Ježíš tolik miloval Otce, proto také tolik miloval i nás. Každá pravá láska k Bohu jest zároveň zdrojem lásky k bližnímu. Ne sice každý, kdo miluje bližního, miluje také Boha, protože může býti mnoho lásky přirozené v tom, ale jistě nikdo z těch, kteří nemilují bližního, nemiluje ani Boha a každý, kdo opravdu Boha miluje, jistě také objímá skutečnou, upřímnou láskou bližního.

Naše láska bývá krátkodechá, úzkoprsá. Dovedeme snad milovati několik osob, ale cítíme, že toto nemůže býti láska kněží, láska křesťanů, protože Ježíš rozšířil naši lásku na všechny lidi i na nepřátele a protože jako On za všechny lidi umřel, i my musíme, chceme-li býti jeho hodnými učedníky, rozšířiti své srdce k lásce všech, ke kterým jsme posláni.

Naše láska musí býti vroucí, jen jakou byla láska Spasitelova, jenž volal: Jest mi líto zástupu! Spasitel volal dělníky na svou vinici, protože žeň jest hojná. Spasitel se tak soucitně skláněl i nade všemi nemocemi, zly těla i duše. Slepi, kulhaví, němí, posedlí, všechno jest předmětem něžné péče Páně... Kristus nevyloučil ze svého srdce nikoho, i své nepřátele volal k sobě, i jim dal příležitost, aby mohli poznati pravdu Páně, kdyby odložili svoji zaujatost. On praví: Poďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím! Žádného hříšníka neodmítl od sebe! On jim jenom dovedl říci: Jdi a ne hřeš více! Vypravuje ono překrásné podobenství o marnotratném synu, o ztraceném penízi, o dobrém pastýři, který jde s takovou láskou za ztracenou ovečkou.

Co chceme dokázati my dnes bez této něžné, tiché, dobré a shovívavé lásky? Ničeho nedoká-

žeme, jestliže nás tato láska všemu rozumějící nepovede, abychom porozuměli a pochopili i dnešního hříšníka, abychom našli k němu i k jeho srdci svou cestičku. Ježíš ukazuje nám tajemství, jak se dostat k lidským srdcím. Co k němu přivedlo publikány a ztracené ženy? To, že nad nikým nezlomil hole, že nedolomil naložené třtiny, že neuhasil doutnajícího knotu, že dovedl získati svou láskou, trpělivostí, šlechetností a horlivostí důvěru těch, kteří cítili již tíhu svých hříchů a jenom čekali na jeho dobrou, svatou ruku. Měli bychom jistě větší úspěch v navrácení duší, kdybychom dovedli více se přiblížiti k duším, více obětovati ze svého osobního, časného, obětovati kolikrát z toho, co jest i naším svatým právem, jenom proto, abychom neodpuzovali duši Ježíši.

Ježíšova láska jest silná. Dovede svou náruč rozšířiti na všechny doby a národy, dovede všem něco dáti. „On nosil pro všechna srdce uzoufaná kousíček sladké manny.“ Mnozí se od něho vzdalují, On však nikoho neodhání, modlí se za své pronásledovatele. Tím obrací srdce mnohého z nich. I my bychom nepřátele Církve více obraceli, kdybychom je dovedli milovati, za ně spíše se modliti než jim spřáti, je odsuzovati a již za živa do pekla posílati.

Jeho láska je tak silná, že se nezastaví dříve, dokud jej nepřivede na kříž. Ježíše by byly na kříži neudržely hřeby, kdyby ho tam nebyla držela láska. Ona jej pudila k tomuto křtu krve, ona mu vdechla tuto obět, lidsky tak nepochopitelnou. Láska, pravá láska k duším, nám vnukne všechny cesty, prostředky a oběti, třeba nepochopitelné a neuvěřitelné, ale přece jenom potřebné a užitečné, abychom pro Krista získali ty, kteří jsou mu stále ještě cizí.

Jsme povinni rozdati se láskou, jsme povinni,

my kněží, pro toho, který dovedl se obětovati až k smrti, také všechno učiniti a odvážiti se třeba nemožného, jenom abychom duše zachránili.

Rozjímání o Ježíši naučí nás jednati, duše lovití a hledati jako On. Proto sestupme hluboko do jeho lásky, aby její svatý plamen i nás zapálil a z nás by zapálil i druhé, bližní naše, ty, pro které jsme byli přičleněni ke svatému kněžství nejsvětější Lásky!

O B S A H

Zrození z oběti	5
Prostředník	14
Kristus a kněz pastýř	23
Cesta, pravda a život	31
Pomazaný Páně	39
Ježíš se modlí	46
Ježíš, pomocník náš	55
Utrpení Páně	64
Kněžské mládí a kněžské stáří	73
Horlivost kněžská	81
Prostředky dobrého pastýře	90
Věčný pastýř	99
Být tvrdý jako diamant a něžnější než matka	106

R O Z S E V A Ć

sbrka homiletické literatury

5

P. Silvestr M. Braito O. P.

ZA PŘÍKLADEM

SVÉHO VELEKNĚZE

Vytiskly Lidové závody

tiskatské a nakladatelské

pro Lidové knihkupectví

v Olomouci v březnu 1934